ВИЖДОН—ҲАР ИШДА МЕЗОН БЎЛСИН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 178 (2211). | 7 сентябрь, жума, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

МЕХАНИЗАТОР, ПАХТАЧИЛИКНИНГ ИСТИҚБОЛИ СЕНИНГ ҚЎЛИНГДА

ЎЗБЕКИСТОН МЕХАНИЗАТОРЛАРИНИНГ IV СЪЕЗДИ

Республикамиз етти йилликнинг тўртинчи йилида давлатга 3 миллион 350 минг тонна «оқ олтин» топширишдан иборат юксак мажбуриятлар олди. 5 сентябрда Навоий номли опера ва балет театрининг пештоқига «Бу йил камида 550 минг тонна пахтани машинада терамиз ва 1,5 миллион тонна пахтани қоп-қанорсиз ташиб оламиз!» деган сўзлар ёзиб қўйилган эди.

Театр зали одамлар билан лиқ тўла. Ўзбекистон механизаторлари IV съездининг делегатлари бу ерга тўпланганлар. Далаларнинг серғайрат ва жонкуяр кишилари Тошкентга келдилар. Залда ҳозир бўлган кишилар орасида совет пахтакорларининг энг яхши дўсти Никита Сергеевич Хрушчев билан пахта далаларида ва шу залда учрашишга муяссар бўлган донгдор меҳнаткашлар кўп.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ё. С. Насриддинова** Ўзбекистон механизаторларининг IV съездини очади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари М. Абдураззоқов, В. А. Карлов, Р. Қурбонов, Г. Ф. Наймушин, З. Р. Раҳимбобоева, А. Ҳайдаров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидатлар И. П. Бурмистров, Н. В. Мартинов, Қ. Муртазоев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Х. Эргашев, И. В. Марцинюк, республика қишлоқ хўжалик органлари ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари президиумдан жой оладилар.

Президиумда донгдор пахтакорлар, пахта етиштиришни ҳар томонлама механизациялаш йўлидаги ватанпарварлик ҳаракатининг энг яхши издошлари, бутун мамлакатга машҳур бўлиб қолган кишилар — Чиноз районидаги Киров номли колхознинг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Охунова, Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. А. Тюпко, Поп районидаги Ленин номли колхознинг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Умрзоқов, «Малик» совхозининг бригадири Ж. Кўчиев, Бўка районидаги Охунбобоев номли колхознинг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Гулаҳмедова, Ленин районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригадири М. Жалолов, «Главголодностепстрой»га қарашли 6- совхознинг бригадири И. Охунова, Амударё районидаги «Ленинизм» колхозининг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Камолова, Вобкент районидаги «Ленинград» колхозидан механик-ҳайдовчи М. Кандова, Денов районидаги Калинин номли колхоздан механик-ҳайдовчи Н. Тўраев, Урганч районидаги «Пахтакор» колхозидан механик-ҳайдовчи А. Жуманиёзова ва бошқа машҳур механизаторлар, шунингдек атоқли олимлар ҳамда пахта териш машиналарининг конструкторлари ўтирибдилар.

Съезд қатнашчилари содиқ ленинчи ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Президиумини ғоят баланд руҳ билан съезднинг фахрий президиумига сайладилар.

Съезднинг иш органлари сайланади, регламент ва кун тартиби тасдиқланади.

«Техника тараққиётини пахтачиликка дадил жорий этайлик, машинада 550 минг тонна пахта терайлик!» деган темада доклад қилиш учун Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Р. Қурбонов**га сўз берилади.

(Ўртоқ Р. Қурбонов докладининг баёнини газетамизнинг 2-бетида ўқийсиз).

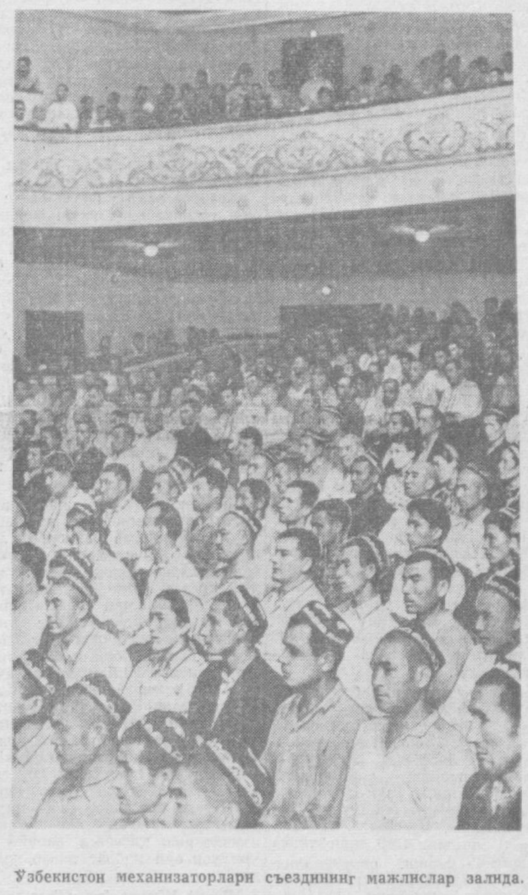

Ўзбекистон механизаторлари съездининг мажлислар залида.

А. Палехов фотоси.

ПАХТАКОРНИНГ МУҚАДДАС БУРЧИ

Газеталарда шу ҳақдаги фикрларни ўқийсиз, радиодан шу ҳақдаги фикрларни эшитасиз. Телевизор программалари ҳам ана шунга бағишланмоқда. Деҳқоннинг онги ва қалбига таъсир қилувчи юзлаб ва минглаб ажойиб сўзлар айтилмоқда! Бепоён мамлакатимизнинг бағрида ҳозир украин ғаллакори Н. Г. Загладанинг мақоласи ўқилмаётган, қизғин муҳокама қилинмаётган бирор жой йўқ.

Житомир областидаги «Биринчи май» колхозининг звено бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Надежда Григорьевна Заглада самимият ва эҳтирос билан ёзган «Ғаллакорлик шарафини қадрланг» сарлавҳали мақоласида кўнглидаги бор гапларни ўртага ташлади, қишлоқ хўжалигининг юксалишига, унинг тағин ҳам тезроқ суръатлар билан ривожланишига халақит бериб турган камчиликлар ҳақида очиқ гаплашиб олишга даъват этди, ҳар бир деҳқон виждонан ҳалол меҳнат қилмоғи, коммунизм қурувчиси ахлоқ кодекси талабларини муқаддас билиб, унга риоя этмоғи керак, деди.

Украин колхозчисининг мақоласи бошдан оёқ ленинча тафаккур руҳи билан суғорилган. **Владимир Ильич қирқ уч йил муқаддам коммунизм оддий ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш, дон, кўмир, темир ва бошқа маҳсулотларнинг ҳар бир пудини асраш тўғрисида фидокорона ва оғир меҳнатни енгадиган ғамхўрлиги пайдо бўладиган жойда бошланади, деб ёзган эди.** Мана энди Н. Г. Загладанинг хатини кўринг. У давлат манфаатларини ўйлаб фикр юритмоқда, умумий иш учун, яъни ўз колхозининг иши учунгина эмас, балки ўз районн, области, бутун мамлакатнинг иши учун чуқур масъулият ҳис қилмоқда.

Н. Г. Загладанинг мақоласи Украина ғаллакорларига қарата ёзилган. Лекин ҳар бир деҳқон бу мақолани беҳаяжон ўқий олмайди. Бу мақола беистисно ҳамманинг қалбини тўлқинлантирмоқда. Шу туфайли бизнинг Ўзбекистон шароитида пахтачилик миришкорлари украин диёрининг кекса миришкорига жўр бўлиб:

—Пахтакорлик шарафини қадрланг! — деб амр қилмоқдалар.

Совет кишисига хос ҳалол турмуш кечириш — ҳамма ишда коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексига амал қилиш ва аввало ўз постида виждонан ишлаш, қалбининг бутун ҳароратини, ўз ақлзаковатини, истеъдодини жамиятнинг бахт-саодатига, Совет давлатини яшнатишга, коммунизм қуришга, партия XXII съездининг ва КПСС Марказий Комитети март Пленумининг тарихий қарорларини бажаришга бағишлаш демакдир.

Ўзбекистон —мамлакатнинг энг йирик пахта кони бўлиб, Ватанимизнинг ҳамма ўлкаларига «оқ олтин» етказиб бермоқда. Пахта бўлмаса, газламалар ҳамда давлатимиз экономикасини яшнатиш, унинг мудофаасини мустаҳкамлаш ва миллион-миллион гражданларнинг энг зарур эҳтиёжларини қондириш учун кун сайин, соат сайин керак бўлиб турган кўпгина бошқа нарсалар бўлмайди. Мамлакатга пахта керак, жуда кўп пахта керак! Энг қимматли техника экини бўлган пахтани тобора кўп миқдорда ва сифатлироқ қилиб етказиб бериш — қишлоқ меҳнаткашларининг, республикамиз барча меҳнаткашларининг шон-шараф ва виждон иши, СССРдаги қардош халқларнинг олдидаги интернационал бурчидир.

Ўз вазифасини, ўз граждданлик бурчини ҳалол адо этаётган кишилар Ўзбекистонда жуда кўп. Кеча Тошкентда республика механизаторларининг IV съезди бўлиб ўтди. Съезд ишида бутун мамлакатга донг таратган қанчадан-қанча машҳур кишилар қатнашди! Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Меликўзи Умрзоқов, Жавод Кўчиев ва бошқа ўнлаб механизаторлар том маъноси билан новатор кишилар бўлиб, машиналар учун далага кенг йўл очиб бермоқдалар, мўл ҳосил яратмоқдалар. Улар ҳам илм-фандан, ҳам техникадан, ҳам тажрибакорлар ишидан моҳирлик билан фойдаланмоқдалар. Уларнинг шиори — фақат пахта хирмонини кўпайтиришдангина иборат бўлиб қолмай, айни маҳалда унинг сифатини яхшилаш, маҳсулотни арзонлаштириш ҳамдир.

Қалови топилса, қор ҳам ёнади, деган мақол бор. Қоракўл районидаги «Октябрь» колхозининг бригада бошлиғи Шарофат Баракаева ҳар бир нарсанинг қаловини топа олган жонкуяр ва тадбиркор кишилардандир. У бошлиқ бригаданинг ерлари Зарафшон воҳасининг чегарасидаги жазирама Қорақум дашти билан ёнма-ён жойлашган. Даштнинг оташ нафаси мўл ҳосил олишга имкон бермайдигандек туюлади. Лекин бу бригада ҳар йили гектаридан 70 центнердан 75 центнергача пахта олиб келаётганлигини бутун республика билади. Хўш, бунга сабаб нима? Ҳамма гап колхозчиларнинг меҳнатга ҳалол муносабатда бўлаётганликларида, уларнинг ерга меҳр қўйганликларида, ғўзани ғамхўрлик билан парвариш қилаётганликларидадир. Томорқа ерларга экилган экинлар эмас, балки колхоздаги гектарлар, жамоат бойлигининг кўпайиши ўзларига чинакам маъмурчилик келтиришига, жонажон колхознинг шуҳратини оширишига колхозчилар аллақачон ишонч ҳосил қилганлар.

Республикада оддий меҳнаткашлар, звено бошлиқлари, бригада бошлиқлари, хўжаликларнинг раҳбарларидан иборат миришкорлар кўп, улар юзлаб ва минглаб саналади. Коммунизмнинг ана шу онгли бинокорлари жамият олдидаги ўз бурчини бировнинг қистови, қандайдир ўзга бир тазйиқ остида бажараётгани йўқ, балки ўз қалбининг амри билан адо этмоқда. Колхоз раислари Ҳ. Турсунқулов, Т. Латипов, И. Дўсов, Ман Гим Хван, С. Қурбонов, «Совой» совхозининг директори У. Саримсоқов ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ўзининг ижодий изланишлари билан республиканинг «оқ олтин» соҳасидаги шуҳратига шуҳрат қўшаётган деҳқончилик новаторлари орасида Маннон Жалолов бор. Пахтачиликни комплекс механизациялаш учун қудратли ҳаракат бошланган пайтда ана шу оддий ва камтарин пахтакор тўғрисида ҳар йиғинда жуда кўп яхши гаплар айтилди. Машинага ўтирмасдан туриб, ишни жойидан жилдириб бўлмаслигини Маннон барвақт тушунди. У янги техникага чин юракдан меҳр қўйди, унга ўз қуролига ишонган солдат каби ихлос боғлади.

Маннон Жалолов бригадаси ўтган йили коммунизм қурувчилар съездини муносиб кутиб олиш ҳақидаги шиорга гектаридан ўттиз етти центнер пахта олиш билан жавоб берди! Бу ҳосил — «яшил квадратлар», илғор агротехника, кўпдан-кўп машиналар ёрдами билан ғайрат кўрсатиб ишлашнинг самараси бўлди.

Андижон коммунистлари Маннон Жалоловни Москвага — партия XXII съездига делегат қилиб юбордилар. Съезд ишида қатнашиш Маннонининг ўзи учун ҳаётнинг зўр мактаби бўлди. Худди партиянинг янги Программаси муҳокама қилинаётган ўша кунларда унинг юрагида янги дадил фикр туғилди. Маннон бу фикрни ватанпарварлик билан амалга оширди. Маннон ўз дўстлари билан обод ерларни қолдириб, Сарижўға массивидаги қўриқ ерларга кўчиб борди! Илгари гектаридан етти-саккиз центнердан пахта олинган ерлардан улар йигирма беш центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилдилар. Агарда одам буни халқ манфаатлари, коммунизм манфаатлари, пахтачиликни ривожлантириш манфаатлари тақозо қилаётганлигини англаса ва бу манфаатларни ҳақиқатан ҳам азиз деб билса, ҳамиша довюраклик ва қатъиятқорлик кўрсатади, агар зарур бўлиб қолса, баъзи бир шахсий истаклари ва роҳат-фароғати баҳридан ҳам ихтиёрий суратда кечади.

Никита Сергеевич Хрушчев янги усуллар учун пахта далаларига дадил йўл очиб бераётган механизатор Валентин Тюпкони ўз ишининг академиги деб атади, «зангори кема» капитани Турсуной Охуновага пешқадам маккажўхорикор Люба Лига юксак баҳо берди. Бизнинг республикамизда деҳқончилик ва чорвачиликнинг минглаб миришкорлари борки, улар илм-фаннинг тилига тушунадилар, агротехникага дўст бўлганлар, машинанинг қадрига етадилар, ҳамиша янгилик излайдилар.

Ҳалол меҳнаткаш, коммунизмнинг онгли қурувчиси келажакни мўлжаллаб шахсий иш режаларини тузар экан, яхшироқ ишлаш, кўпроқ маҳсулот бериш, сал бўлса ҳам, албатта олға қараб бориш имкониятларини муқаррар суратда қидириб топади. Мисол учун Валентин Тюпкони олайлик. Бу йил у бир центнер пахтанинг таннархини олти сўмга келтирмоқчи, яъни ўтган йилгидан қарийб бир сўм арзонлаштирмоқчи. В. Тюпко етиштирадиган пахта — мамлакатда энг арзон пахта бўлади. Бу — олға қараб сакрашдир! Фақат Тюпко шу мақсадни кўзлаяптими? Юзлаб, минглаб қишлоқ меҳнаткашлари ана шундай мақсад билан меҳнат қилмоқдалар.

Бизнинг шароитимизда ғайрат, қатъият, тиришқоқликнинг ўзи қаҳрамонлик кўрсатиш учун кифоя қилмайди, бунинг учун айни маҳалда маҳорат, билим, юксак маданият, илғор техника, новаторлик, ва аввало, юксак онглилик ва ҳалол бўлиш ҳам талаб қилинади. Ўзбекистон қишлоқларидаги илғор кишиларнинг кучи ҳам худди ана шундадир. Улар ҳамма ишни коммунистчасига ҳалол, виждонан бажармоқдалар, ўз бурчларини чуқур англамоқдалар, ўз куч-қувватларини, ғайратларини, ақлзаковатларини, истеъдодларини, ўз қалбларининг бутун ҳароратини коммунизм қурилишига, КПСС-нинг улуғвор Программасини амалга оширишга бағишламоқдалар.

Етти йилликнинг тўртинчи йили бўлган бу йил биз 3 миллион 350 минг тонна «оқ олтин» учун жанг олиб бормоқдамиз. Океанлар ўзига қуйиладиган дарёлар ва жилғаларнинг суви билан лиммолим бўлганидек, хирмонлардаги пахта тоғлари ҳам минг-минглаб пахтакорларнинг ва шу пахтакорлардан ҳар қайсисининг зўр кучғайрат сарфлаб қилган меҳнати билан қад кўтаради.

Мўл-кўлчилик учун бошланган улуғ жангу-жадалда ҳар бир жангчининг қадри баланддир. Ростини айтганда, қишлоқларда ош бўлсаю, иш бўлмаса, ёз бўлсаю қиш бўлмаса қабилида тирикчилик ўтказадиган кишилар ҳам борки, уларнинг жамиятга, колхозга ёки совхозга фойдаси жуда кам тегади. Жамоат даласи билан томорқа участкаси ўртасида бўзчининг мокисидек қатнаб қолган, хусусий мулкчилик ботқоғига ботиб кетаётган кишилар бор. Янгиариқ районидаги Нариманов номли колхознинг аъзоси Қаландар Абдуллаев чайқовчилик билан шуғулланиб келади. Унга қандай ном бериш, унинг қилиқларини қандай баҳолаш мумкин? У жанг майдонидан қочган номард кишига ўхшайди. У курашнинг олдинги сафидан қочиб, буталар орасига яшириниб олмоқда, янги чўққилар ва янги марраларни штурм қилиш учун биз билан баббаравар қадам ташлаб бормаяпти. У ва унга ўхшаш кишилар аслини олганда мамлакатимизда маҳсулотлар мўл-кўлчилиги яратишдан иборат зарбдор фронтнинг қочқинларидир.

Никита Сергеевич Хрушчев партия XXII съездида қилган докладида асаларининг меҳнатсеварлиги ҳақида гапирган эди: «**Ҳар бир асалари кўпчилик бўлиб яшайдиган инига ўз оғзида томчилаб шира ташийди. Агар образли қилиб айтадиган бўлсак, совет жамияти катта бир коммунистик асалари уясига ўхшайди. Бизнинг жамиятимизда ҳар бир киши ўз меҳнати билан умумхалқ бойлигига бойлик қўшиши керак. Ана ўшандагина вақти келиб, биз кишиларимизнинг барча эҳтиёжларини қондира оладиган бўламиз. Лекин асаларилар онласида ишёқмас эркак асаларилар ҳам бўлиб, уларни асаларилар ва асаларичи қувиб юборишга уринади, шунинг сингари бизнинг совет коллективимизда ҳам жамиятга ҳеч нарса бермай, лекин унинг ҳисобидан яшашга ҳаракат қилувчи кишилар ҳали бор**»...

Ана шундай ишёқмасларни нима қилиш керак? Экиш ёки теримнинг долзарб кунларида ўз колхози ёки совхозининг ор-номуси ҳақида ўйламай, шахсий фароғати ҳақида жон куйдираётган, жамият манфаати учун ишлашга бўйин ёр бермаётган, ўз коллективининг, давлатнинг манфаатларини ҳаёлига келтирмай яшаётган кишиларга нисбатан қандай чора кўриш керак? Гарчи улар оз бўлса ҳам, шундай дангасаларга тоқат қилиб бўладими? Албатта бўлмайди!

Текинхўрларни, дангасаларни, кўзбўямачиларни, брак иш қилувчиларни — халқ бойлиги ҳақида, ўз колхози ёки совхозининг равнақи тўғрисида жон куйдирмаётган кишиларни ўртага олиб, шармандасини чиқариш, йиғилишларда боплаб танқид қилиш, шу йўл билан уларни тўғри йўлга солиб юбориш керак. Наҳотки, кўланкамизга яшириниб олаётган, бамисоли чиғаноқдек ўз уйига, томорқа участкасига бикиниб олаётган, хусусий мулкчилик ботқоғига ботиб кетаётган беш-ўнта кишига кучимиз етмаса! Кучимиз етади!

Н. Г. Загладанинг хати бошқа фикрларни ҳам туғдирмоқда. Ери бир хил, шароити бир хил бўлган колхозларнинг ҳар хил ҳосил олиб келаётганликларига сабаб нима? Ё бир хил колхозларга офтоб кулиброқ боқяпти-ю, сув кўпроқ бериляптими? Асло бундай эмас! Оржоникидзе районидаги Киров номли колхоз йил сайин муттасил мўл ҳосил олмоқда. Қўшкўпир районидаги Охунбобоев номли, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозлари, «Совой», «Малик» совхозлари ва бошқа ўнлаб хўжаликлар ҳам муттасил мўл ҳосил олмоқдалар. Бу хўжаликлар ёнида шундай хўжаликлар ҳам борки, уларда ҳосилдорлик республикадаги ўртача ҳосилдорлик даражасидан ҳам паст.

Қува районидаги «Социализм» колхозининг раиси Т. Усмонов билан шу колхознинг бригада бошлиғи Ф. Йўлдошев ана шундай қолоқликка кўникиб қолганлар. Бу ерда ғўза парвариши эрта кунда тўхтатиб қўйилганлиги учун ер қотиб, ёрилиб кетди, ғўзалар озуқа моддаларидан баҳра ололмай, ҳосил тугунчаларини тўкиб юборди. Ҳосилга зарар етказиб қўйилди. Битта, иккита, учта колхозда ишга ана шундай виждонсизлик билан қарашнинг касри бутун районнинг ишига уриб кетади. Кам ҳосил олавериб, ёмон ном чиқарган районлар республикада ҳали ҳам анча бор. Масалан, Қўнғирот районида (райком секретари ўртоқ Сейтмуродов, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Утепов) сўнгги тўрт йил ичида ўртача ҳосил ўн уч центнердан ошгани йўқ.

Бухоро (райком секретари ўртоқ Юсупов, райижроком раиси ўртоқ Мўминов), Бўка (райком секретари ўртоқ Обидов, райижроком раиси ўртоқ Қодиров), Фарғона (райком секретари ўртоқ Маҳмудов, райижроком раиси ўртоқ Шокирова) районларида ҳосилдорлик жуда паст.

Сўнгги йилларда кўпгина районлар ҳосилдорлик соҳасида 20 центнер чегарасидан нарига кўтарила олмадилар. Уч йиллик топшириқни 73 процент бажарган, яъни жуда оз ҳосил олиб келаётган Фарғона районидаги Хрущчев номли (раиси ўртоқ Хусанов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Эшонбобоев) колхозининг раҳбарлари одамларнинг бетига қайси юз билан қарар эканлар. Йилдан-йилга давлат топшириғини бажармай келаётган хўжаликлар рўйхатида «Мирзачўл» (директори ўртоқ Жумаев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Олтмишев), «Таллимарон» (директори ўртоқ Суннатов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Собиров) совхозлари, Каттақўрғон районидаги «Правда» (раиси ўртоқ Аҳмедов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Шарипов). Урганч районидаги Р. Акалаев 1960 йилдан буён раис бўлиб ишлаётган «Ленинград» колхозлари бор.

Агарда ана шу район ва хўжаликларнинг раҳбарларидан нега шундай бўляпти? — деб сўрасангиз, улар мардларча, ҳамма иллат бизнинг қишлоқ хўжалигига нўноқлик билан раҳбарлик қилаётганимизда, ўз вазифаларимизга ҳалол муносабатда бўлмаётганлигимизда, социалистик ишлаб чиқариш усулининг ҳамма имкониятлари ва афзалликларидан фойдалана олмаётганимизда, демайдилар-да, бўрон бўлди дўл ёғди, сув танқис бўлди деган сабабларни рўкач қиладилар. Бундан кейин ана шундай кишиларга: айбни дўлга, гармселга қўйма, ишга меҳр қўйгин, дейиш керак.

Хизмати сингмаган ишларни ўзиники қилиб кўрсатаётган кўзбўямачилар ҳақида ҳам худди шундай дейиш мумкин. Бундай кишилар яшириб қолинган гектарлар ҳисобига шуҳрат орттирганлар, антимеханизаторлик кайфиятларидан воз кечмаганлар ва ҳали ҳам қадимдан қолган кетмонга ва этакка умид боғламоқдалар. Бундай кишилар ишончга ва раҳбарлик вазифасига муносиб эмаслар. Ҳаёт, янгилик уларни ўз йўлидан супириб ташлайди! Гектаридан камида 25 центнердан пахта етиштириш учун ташкилотчилик таланти ва билими етишмаётган, пахта ҳам, гўшт ҳам бўлсин! — деган шиорни бажармаётган кишиларни ўз вазифасида сақлаб бўлмайди, ахир. Н. С. Хрушчев деҳқонларга қарата, яхши либосга яхши таом ярашади, деган шиорни ташлади. Қандай лавозимда бўлишидан қатъи назар, бирорта ҳам раҳбар шу икки вазифани бир-бирига тўғри қўшиб боришни унутмаслиги лозим.

Социалистик мажбуриятларга расмиятчилик билан қараш ҳолларига тез орада барҳам берилар, албатта. Баъзи бир ходимлар кўкламда бутун республикага шов-шув соладилар-да, ваъдани бажаришга келганда бир чеккага чиқиб, гоҳ об-ҳавони, гоҳ бошқа бир сабабни рўкач қилиб тураверадилар. Бундай ходимларнинг виждони, ор-номуси, партия ва халққа берган ваъдаси учун масъулият сезиши қаёқда қолди!

Дангасалик ва текинхўрликка, алдамчилик ва кўзбўямачиликка, ҳаромхўрлик ва юлғичликка барҳам бериш учун нима қилмоқ керак? Бу ишда коммунистлар, партия ташкилотлари, район партия комитетлари, жамоатчилик ҳал қилувчи роль ўйнайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Н. Г. Загладанинг мақоласи тўғрисидаги қарорида оммавий-сиёсий ва ташкилотчилик ишини кескин кучайтириш зарур, деган талабни қўйди. Барча колхозчиларни ва совхозларнинг ишчиларини ҳамиша меҳнатга ва социалистик мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш, уларни илғорларнинг энг яхши иш намуналари асосида ўргатиш лозим. Оммани қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришидаги камчиликларни кескин очиб ташлаш ва тугатишга, дангасаларга, меҳнат интизомини бузувчиларга, кўзбўямачиларга қарши курашга отлантириш, топширилган иш учун колхоз ва совхозлардаги раҳбар ходимлар ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассисларининг масъулиятини ошириш керак.

Ўзбекистон ҳосил теримининг долзарб даврига кирди. Қалдирғоч қизил карвонлар келмоқда, хирмонларда «оқ олтин»нинг дастлабки тонналаридан оппоқ тоғлар қад кўтармоқда. Теримчилар ва механизаторлар, қишлоқлардаги барча меҳнаткашларнинг куч-ғайратлари бир вазифага — бутун ҳосилни умумдавлат хирмонига тўкишга, етти йилликнинг тўртинчи йили учун олинган мажбуриятларни бажаришга сафарбар қилинмоғи керак. Пахтакорлик шарафи ва ор-номусига доғ туширмайлик, республиканинг «оқ олтин» кони деган номига асло иснод келтирмайлик. Ўзбекистон пахтаси коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонини тобора кўпроқ тўкин қилсин.

(«Қизил Ўзбекистон» газетасининг 6 сентябрь сонидан).

Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Пахлавий ҳазрат олийларига

Эрон халқининг бошига тушган табиий офат — ер қимирлаши муносабати билан Совет Иттифоқи халқлари, СССР ҳукумати номидан ва шахсан ўз номимиздан самимий ҳамдардлик туйғуларини изҳор қиламиз.

Н. ХРУШЧЕВ. Л. БРЕЖНЕВ.

СОВЕТ ИШЧИСИНИНГ ШАЪН-ШАВКАТИ

«Биринчи май» колхозининг аъзоси, звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Надежда Григорьевна Заглада матбуот саҳифаларида бошлаган катта муҳокама колхозчилар ва совхоз ишчилари ўртасидагина эмас, саноат ходимлари ўртасида ҳам қизғин маъқулланмоқда.

Ленинграднинг илғор ишчиларидан бири — Киров номли завод фрезерчиси, РСФСР Олий Совети депутати И. Д. Леонов «Вечерний Ленинград» газетасида эълон қилинган ўз мактубида қуйидагиларни ёзади:

«Редакциядаги қадрли ўртоқлар! Агар лозим топсангиз ушбу мактубни босиб чиқаринглар, уни бирга меҳнат қилаётган ўртоқларим — ленинградлик ишчилар ўқисинлар. Мен ўзим ўйлаб юрган нарсаларни ичимга сиғдира олмадим ва бу фикрларни дўстларим билан ҳамдамлашиб биргина мени эмас, балки бошқаларни ҳам тўлқинлантираётган масалалар юзасидан уларнинг фикрини билишни истардим.

Гапнинг мазмуни шундай: Киров номли машҳур заводда ажойиб меҳнаткашлар билан. Қишки саройга штурм қилган, ўз қўли билан индустриямизнинг «биринчи ғиштларини» қўйган, беш йилликларда ва уруш йилларида қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган кишилар билан ва бугун етти йилликнинг олдинги маррасида коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш соҳасида намуна кўрсатаётган кишилар билан кўп йиллар мобайнида ёнма-ён ишлаб, мен кўп марта совет ишчисининг шаъни ҳақида ўйлаб кўрдим.

Унинг қўли билан дунёда жуда кўп яхши ва буюк нарсалар яратилди. Буюк электростанцияларнинг каскадлари қад кўтарди — бу ишни бизнинг ишчи қўлларимиз қилди. Янги шаҳарлар барпо бўлди — уларни бизнинг ишчи қўлларимиз яратди. Юлдузлар сари космик кемалар парвоз қилди — уларни ана шу қўллар қурди. Қўриқ ўлкаларга қудратли тракторлар йўл олди. Уларни ким яратди? Яна ўша бизнинг ишчи қўлларимиз яратди. Ишчи эканлигинг билан фахрланмасдан ва қувонмасдан бўладими, ахир! Олимлар фикр юритаётган ҳамма нарсалар, инженерлар, архитекторлар ўз лойиҳаларида белгилаётган ҳамма нарсалар фақат сен туфайли, равшан ақл-идрокинг олтин қўлларинг ва соф виждонинг туфайли орзудан халқнинг реал бойлигига айланмоқда.

Сен советлар мамлакатининг улуғ ишчилар синфига — Ленин партияси томонидан мислсиз юксакликка кўтарилган совет жамиятининг энг илғор синфига мансуб эканлигинг билан фахрланмасдан бўладими, ахир. Ўзи ишчилардан чиққан Никита Сергеевич Хрушчев «Ишчилар синфи олий ҳазратлари!» деб хитоб қилди.

Коммунизм қурилишининг тарихий программасини бажаришда биз ишчи кишилар, менинг фикримча, етакчи ролни ўйнашимиз керак. Бу ерда Никита Сергеевичнинг, коммунизмнинг меҳнат билан ва фақат миллионларнинг меҳнати билан қуриш мумкин, деган сўзларини яна бир марта келтириб ўтмасликнинг иложи борми.

Сиз шундай деб сўрашингиз мумкин: нима учун мен ҳаммага маълум бўлган нарсаларни яна эслатмоқдаман? Қўлимга қалам олишга нима мажбур қилди? Бунга мени ишчининг ҳаяжонланган виждони мажбур қилди. Бунга колхозчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Надежда Григорьевна Загладанинг матбуотимизда эълон қилинган мақоласи важ бўлди. У далаларда яхши хўжайинга хос тарзда умумий иш учун қайғириб кучини ҳам, меҳнатини ҳам аямасдан ишлаётган кишилар ҳақида фахр билан ёзиб чиқди. У ўз меҳнаткашлик шарафини осонликча эсдан чиқариб қўядиган ва «хўжа кўрсинга», бемаънинларча эътиборсизлик билан ишлаётган, ишда фақат «вақт ўтказаётган», ишга расмият билан қараётган кишилар ҳақида нақадар нафрат билан гапиради. Мен кексайиб қолганига қарамасдан шу кунгача далаларда ёшларга жонли мисол бўлиб хизмат қила оладиган даражада кўп, самарали ва меҳр билан меҳнат қилаётган ана шу 69 яшар колхозчининг сўзларини чуқур ҳаяжон билан ўқидим.

(Охири учинчи бетда).

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИНИ ПАХТАЧИЛИККА ДАДИЛ ЖОРИЙ ЭТАЙЛИК, МАШИНАДА 550 МИНГ ТОННА ПАХТА ТЕРАЙЛИК

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раиси Р. ҚУРБОНОВнинг республика механизаторлари IV съездида қилган докладидан

Совет кишилари партиянинг тарихий XXII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, етти йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини бажаришда янгидан-янги катта муваффақиятларга эришмоқдалар. «Восток-3» ва «Восток-4» ажойиб космик кемаларида инсоният тарихида биринчи марта группа бўлиб узоқ вақт учган совет космонавтлари Андриян Григорьевич Николаев ва Павел Романович Поповичларнинг бутун дунёни қойил қолдирган мислсиз жасорати совет фанининг қандай порлоқ чўққиларга эришганлигини, социалистик тузумнинг битмас-туганмас имкониятларга эга эканлигини яна бир марта кўрсатди.

Бутун совет халқи билан бирга Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам етти йилликнинг тўртинчи йили программасини амалга ошириш йўлида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Республика саноати етти ойлик планни муддатидан илгари бажарди ва пландан ташқари неча ўн миллион сўмлик маҳсулот берди. Темир йўл ва автомобиль транспорти ҳамда алоқа ходимлари етти ойлик топшириқни муваффақиятли адо этдилар. Капитал қурилиш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 13 процент ўсди. Товар обороти плани ортиғи билан бажарилди.

Ҳозирги вақтда партия совет халқининг куч-ғайратини коммунистик қурилишнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришдек жуда муҳим участкасида тубли бурилиш ясашга сафарбар этмоқда. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати кейинги йилларда қишлоқ хўжалигига ҳар томонлама ёрдам беришга қаратилган бир қанча ғоят муҳим тадбирларни амалга оширдилар. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши колхоз ва совхозларнинг экономикасини мустаҳкамлашга, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини оширишга ёрдам берди.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан иборат умумий ишга катта ҳисса қўшмоқдалар. Давлатга қоракўл тери, пилла, дон (шоли ва маккажўхоридан ташқари), тухум сотиш йиллик плани муддатидан илгари бажарилди. Луб экинлари, тамаки, чорвачилик маҳсулотлари, сабзавот, мева ва узум етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажармоқ учун ҳамма чоралар кўрилмоқда.

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг доно раҳбарлиги ва доимий ёрдами туфайли Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари кейинги йилларда чорвачиликни ривожлантиришда жиддий муваффақиятларга эришдилар. Етти йилликнинг уч йили мобайнида пахта етиштириш бундан олдинги уч йилдагига нисбатан қарийб 450 минг тонна кўпайди. Айни вақтда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, агар биз жуда бой резервларимиздан ва имкониятларимиздан яхшироқ фойдаланганимизда эди, суръат бундан ҳам жадаллашган бўлур эди. Республикамиз етти йилликнинг дастлабки уч йили топшириқларини бажариш юзасидан давлат олдида кўп қарздор бўлиб қолганлигини ҳам эсдан чиқариш мумкин эмас.

Пахта етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш, мамлакатнинг бу қимматли хомашёга бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини таъминлаш Ўзбекистон меҳнаткашларининг энг биринчи ватанпарварлик, интернационал бурчи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Бу йил биз Ватанга 3 миллион 350 минг тонна «оқ олтин» бериш, етти йилликнинг охирига бориб етиштириладиган пахта миқдорини 4 миллион тоннага етказиш мажбуриятини олганмиз.

Никита Сергеевич Хрушчев Тошкентда бўлиб ўтган зона кенгашида сўзлаган нутқида механизация пахтачиликни ривожлантиришнинг туб масаласи эканлигини уқтириб кўрсатди. Комплекс механизациялаш — меҳнат унумдорлигини оширишнинг ҳал қилувчи шартидир. Меҳнат унумдорлиги эса, улуғ Ленин бизга таълим бериб айтганидек, янги ижтимоий тузумнинг ғалаба қилиши учун энг муҳим, энг асосий нарсадир. Биз қўл меҳнатини қатъий равишда йўқотиш билан, пахта етиштириш ва ҳосилни йиғиб олишдаги ҳамма ишларнинг оғирлигини машиналарга юклаш билан пахта етиштириш учун меҳнат ва маблағ сарфлашнинг кескин суратда камайтирилишини таъминлай оламиз, пахтакорнинг меҳнатини индустриал меҳнат турларидан бирига айлантира оламиз, уни чинакам коммунистик меҳнат қила оламиз.

Республиканинг колхоз ва совхозлари замонавий қишлоқ хўжалик техникаси билан узлуксиз таъминланмоқда. Кейинги уч йил мобайнидагина республикадаги трактор паркининг қуввати 33 процент ўсди. Олимларимиз ва конструкторларимиз пахтачилик учун кўпгина янги машиналарни яратдилар, саноат корхоналарининг ишчилари, инженерлари ва техниклари эса бу машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Бу техникани яхши биладиган ва ундан моҳирлик билан фойдаланаётган тажрибали механизаторлар етишиб чиқди. Уларнинг энг яхшилари съездимизга делегат бўлиб келган. Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Мелиқўзи Умрзоқов, Саодат Гулахмедова, Жавод Кўчиев, Маннон Жалолов ва пахтачиликни комплекс механизациялашнинг ажойиб усталари бўлган бошқа жуда кўп механизаторларнинг номи бутун мамлакатга машҳур, Турсуной Охунованинг чақириғи билан минглаб қиз-жувонлар механизаторлар сафига қўшилди. Улар тракторчи, пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчисидек, янги, шарафли касбни эгалладилар.

Буларнинг ҳаммаси пахтачиликдаги ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган анча ишларни механизациялаш, меҳнат ва маблағни кам сарфлаб, мўл ҳосил олиш имконини берди. Революцияга қадар Ўзбекистонда бир центнер пахта етиштириш учун 250—300 киши-соат, 1953 йилда 98 киши-соат сарф қилинган бўлса, ўтган йил 47 киши-соат сарф қилинди. Илғор хўжаликларда бир центнер пахта етиштириш учун 20 — 25 киши-соат, энг яхши бригадаларда эса 8-10 киши-соат сарф қилинмоқда. Ўтган йил бир центнер пахтанинг таннархи республикада ўрта ҳисоб билан 18 сўм 65 тийин, «Малик» совхозида 11 сўм 43 тийин бўлган бўлса, Жавод Кўчиев бригадасида 7 сўм 12 тийинга тушди.

Чигитни квадрат-уялаб экиш ва ғўза қатор ораларини икки томонлама ишлаш усули эндиликда бизда ҳукмрон усул бўлиб қолди. Аниқ миқдорда чигит экиш тобора кенг қўлланилмоқда. 1960 йилда бундай усулда 51 минг гектар ерга, 1961 йилда 157 минг гектар ерга ва бу йил 241 минг гектар ерга чигит экилди.

Ҳосилни териб олиш ҳали ҳам пахтачиликдаги энг кўп меҳнат талаб қиладиган иш бўлиб келмоқда. Пахта етиштириш учун йил давомида сарф қилинадиган бутун меҳнатнинг ярмидан кўпроқ қисми йиғим-терим ишларига тўғри келади. Шунинг учун ҳам теримни механизациялаш пахтачиликдаги техника тараққиётининг асосий бўғинидир. Никита Сергеевич Хрушчев Тошкентдаги зона кенгашида сўзлаган нутқида бизда мавжуд машиналар пахта теримини механизациялашга имкон беради, бунинг учун фақат қатъият кўрсатиш ва машиналарни ишлаб чиқаришга жорий қилиш керак, деган эди.

Ҳозирги вақтда бизда пахта териш техникасидан яхши фойдаланаётган, ҳосилнинг анча қисмини машинада тераётган кўпгина хўжаликлар ва бригадалар бор. Пахтакор районидаги «Коммунизм» колхози ўтган йил бутун ҳосилнинг 75 процентини, «Малик» совхози 74 процентини, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози 48 процентини, Комсомол районидаги «Партия XXI съезди» колхози 46 процентини, 1-«Боёвут» совхози 45 процентини, Янгийўл районидаги Киров номли колхоз 44 процентини, «Совой» совхози бутун ҳосилнинг 42 процентини машинада терди.

Қишлоқ хўжалик экономикаси институти томонидан тажрибаси умумлаштирилган хўжаликлар группаси бўйича машина теримида ҳамма харажатларни, шу жумладан, ерга тўкилиб қолган пахтани қўлда териб олиш харажатларини ҳам ҳисоблаганда меҳнат унумдорлиги уч йил ичида ўрта ҳисобда 2,2 баравар ошган, ишларнинг таннархи эса 18,5 процент камайган. 1961 йилда ҳосилни Жавод Кўчиев машинада терган участкаларда теримдаги меҳнат унумдорлиги 3,6 баравар ошди, ишларнинг таннархи эса 1,7 баравар камайди.

Ўтган йил 1 миллион 100 минг тонна пахта қоп-қанорсиз ташилди. Бунда қоп-қанор ва меҳнат учун қилинаётган харажатларни камайтириш ҳисобига қарийб 6,5 миллион сўм маблағ тежаб қолинди.

Жавод Кўчиев ўтган йил машинада 252 тонна, Шовот районидаги Киров номли колхозда Ободон Дўсова 184 тонна, Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозидан Жанабой Шукуров 176 тонна, Сариосиё районидаги Калинин номли колхоздан Сафар Ташапов 174 тонна, 2-«Боёвут» совхозидан Насиб Бекиров 172 тонна пахта тердилар. Бошқа кўпгина донгдор механизаторлар ўз машиналарида 140—150 тоннадан ва бундан ҳам кўпроқ пахта тердилар. Техника тараққиётининг олдинги сафларида бораётган ва ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан Ватанимизни улуғлаётган пахта далалари қаҳрамонларига, машина теримининг ажойиб усталарига, дейди докладчи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Ўзбекистоннинг ҳамма меҳнаткашлари номидан самимий ташаккур изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Шу билан бирга, ўтган йил кўпгина областлар, районлар, колхоз ва совхозларда пахта териш техникасидан ниҳоятда қониқарсиз фойдаланилганлигини очиқдан-очиқ айтиш керак. Машина теримини ўтказишда йўл қўйилган жиддий камчиликлар ва хатолар натижасида ҳосилни машинада териш юзасидан олинган мажбуриятлар анча бажарилмасдан қолди. Машиналарнинг бекор турганлиги, тунги теримнинг ёмон ташкил қилинганлиги натижасида Фарғона области ҳосилни машинада териш юзасидан ўз мажбуриятларини атиги 11,1 процент, Бухоро области 21,7 процент, Андижон области 33,9 процент, Қорақалпоғистон АССР 25,2 процент бажарди, холос. Биз машина теримини барбод қилган хўжаликлар раҳбарларининг хатти-ҳаракатини ўз съездимизда қоралашимиз, улардан янги, прогрессив ишга ўз муносабатларини қатъий суратда ўзгартишларини талаб қилишимиз лозим, дейди ўртоқ Қурбонов.

Бу йил пахтачилик учун мураккаб йил бўлди. Ҳароратнинг пастлиги, кучли ёмғирлар, қаттиқ шамоллар, сув танқислиги мўл ҳосил етиштиришни мураккаблаштирди. Аммо, пахтакорларнинг фидокорона меҳнати туфайли, КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг катта ёрдами билан бу қийинчиликлар бартараф қилинди ва олинган мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган миқдорда мўл пахта ҳосили етиштирилди. Ҳозир ҳосил учун курашнинг тугалловчи босқичи келаётир. Эндиликда гап ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай йиғиб-териб олишда қолди. Бунинг учун қатъият ва уюшқоқлик билан иш олиб бориш керак.

Ўзбекистон механизаторлари, барча пахтакорлари камида 550 минг тонна пахтани машинада териш ва 1,5 миллион тонна пахтани қоп-қанорсиз ташиш мажбуриятини олганлар. Бизда 10 мингдан ортиқ пахта териш машинаси ишлаши керак. Иш яхши ташкил қилинган тақдирда бу машиналарда кун сайин камида 15 —20 минг тонна пахта териш ва бу билан республикада давлатга кун сайин топшириладиган пахта миқдорини йиллик планнинг 2—2,5 процентигача етказиш мумкин.

Илғор хўжаликлар ва бригадаларда ҳосили машинада териб олинадиган далалар чигит экишдан олдин ажратиб қўйилган эди, бу далаларда ҳосилни машинада териш талабларини ҳисобга олган ҳолда агротехника тадбирларининг зарур комплекси амалга оширилмоқда. Афсуски, ҳамма ерда ҳам аҳвол шундай деб бўлмайди. Кўпгина хўжаликлар машина терими учун далаларни ажратишга август ойидагина киришдилар, бу ишга расмиятчилик билан қарадилар. Машина терими учун далаларни ажратиш ва тайёрлаш ишларини яқин кунларда тугаллаш мақсадида ҳозир қўшимча чораларни кўриш зарур. Барча хўжаликларда бош агроном бошчилигидаги мутахассисларнинг кучи билан, пахтачилик бригадалари раҳбарларининг ва механик-ҳайдовчиларнинг иштирокида ана шундай ҳар бир далани дарҳол текшириб чиқиш, аниқланган камчиликларни бартараф қилиш юзасидан конкрет тадбирларни белгилаш ва бу тадбирларнинг бажарилишини амалда ташкил қилиш керак. Шуниси муҳимки, ҳар бир бригадада машина терими учун кўсаклари энг эрта етилган серҳосил далалар ажратилсин. Бу тадбир дефолиацияни дарҳол бошлаб юборишга, пахта териш техникасининг ишлаши учун зарур имкониятларни тезроқ вужудга келтиришга имкон беради. Ишлаб чиқариш бошқармалари, уларнинг ташкилотчи инспекторлари далаларни машина теримига тайёрлаш ишининг чинакам ўз қўлларига олишлари лозим.

Бизда техникани тайёрлаш ишлари қандай бораётир? «Узсельхозтехника»нинг кўпгина район бўлимлари, колхоз ва совхозлар пахта териш машиналарини тахт қилиб қўйдилар, кўрак чувиш машиналарини ремонт қилиш, пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун прицеплар тайёрлаш ва шу мақсадда автомобилларни қайта жиҳозлаш, погрузчикларни тайёрлаш ишларини тугалламоқдалар. Шу билан бирга катта камчиликлар ҳам бор. Қорақалпоғистон АССР, Самарқанд ва Хоразм областлари пахта териш техникасини тайёрлашда айниқса орқада қолмоқдалар. Пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун прицеплар ва автомобиллар, погрузчиклар тайёрлаш ишлари ҳали тугалланганий йўқ. «Узсельхозтехника» органларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳозир ана шу қолоқликни тугатиш учун ҳамма чораларни кўришлари лозим. Ремонт ишларига зарур бўлган қадар механизаторларни жалб этиш, уларга бутун шарт-шароитни яратиб бериш, ишни икки сменада ташкил қилиш керак, токи, пахта териш машиналари, пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун прицеп ва автомашиналар ҳамда погрузчиклар энг яқин кунларда тахт қилиб қўйилсин. Кўрак чувиш машиналари 15 сентябрдан кеч қолмай ва кўрак териш машиналари 1 октябрдан кеч қолмай ремонтдан чиқарилсин. Бу муҳим ишда ўз ўртоқларига ёрдам бериш—техника ремонтини тугаллаган илғор механизаторларнинг бурчидир. Республика саноат корхоналарининг коллективлари колхоз ва совхозларни терим учун зарур бўлган техника ва запас қисмлар билан тўла таъминлашлари лозим.

Бу йил машина терими учун кадрлар танлаш ва ўргатиш соҳасида талайгина иш қилинди. Пахта териш машиналарида ишлаш учун 16 мингдан ортиқ механик-ҳайдовчи танланди ва ишлаб чиқариш бошқармаларида шахсан тасдиқланди. Валентин Тюпко, Жавод Кўчиев ва бошқа машина терими усталарининг бригадаларида ташкил этилган илғор тажриба мактабларида бир мингдан ортиқ механизатор таълим олди. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактабларида, «Узсельхозтехника» район бўлимлари ва совхозлар ҳузуридаги курсларда 7500 га яқин механик-ҳайдовчи тайёрланди, қайта тайёрланди ва ўқишни тамом қилмоқда. Кўпгина хўжаликлар пахта териш машиналарида икки смена бўлиб ишлаш учун яхши кадрлар билан ҳозирдаёқ тўла таъминланган.

Аммо, афсуски, механик-ҳайдовчиларни танлаш, уларнинг малакасини ошириш ишида ҳам ҳали кўпгина камчиликлар ва нуқсонлар бор. Механик-ҳайдовчиларни танлаш ҳали тугалланмаган хўжаликларда бу ишни дарҳол тугаллаш керак. Пахта териш техникасини бошқаришни ўрганиб олган қишлоқ меҳнаткаш хотин-қизларининг ғоят унумли ишлаши учун барча шарт-шароит яратиб бериш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилиш зарур.

«Правда» газетасида «Эски традиция тарафдорлари» сарлавҳали мақола босилди. Бу мақолани «Правда» газетаси ва республика ёшлар газеталари «Ёш ленинчи» ҳамда «Комсомолец Узбекистана» газеталарининг рейд бригадаси тайёрлаган. Мақолада Ўзбекистондаги айрим район ва хўжаликларда Турсуной Охунова издошларининг ишлари ва эҳтиёжларига эътиборсизлик билан қаралаётганлиги, механизация мактабларини тамомлаб чиққан қизлардан кўпининг пахта териш машиналарида ишламаётганлиги каби ярамас ҳолларга барҳам берилмаганлиги жуда тўғри кўрсатиб ўтилади. Эски традицияларга ёпишиб олиб, хотин-қиз механизаторларнинг пахта териш машиналарини бошқаришларига тўсқинлик қилаётган консерваторларга қарши шафқатсиз кураш олиб бориш керак.

Ғўза баргини тўкиш далаларни машина теримига тайёрлаш соҳасидаги энг муҳим тугалловчи ишдир. Баргнинг яхши тўкилишига эришмоқ учун аввало, экинларни дорилаш муддатларини тўғри танлаш зарур. Бу йил кўп хўжаликларда чигитни қайта экиш ва қўшимча экиш натижасида ғўзалар турлича ривожланган ҳозирги шароитда шу муддатларни белгилашга алоҳида эътибор бериш лозим. Машиналарнинг ишлаши учун ажратилган далаларда пахтанинг қўлда терилишига мутлақо йўл қўйилмаслигини қаттиқ контроль қилиб туриш керак.

Пахтани механизмлар ёрдамида териш билан қоп-қанорсиз ташишнинг узлуксиз поток технологияси ҳамма ерда жорий қилиниши лозим. Бироқ, кўпгина тайёрлаш пунктлари қоп-қанорсиз ташиладиган пахтани қабул қилиш учун ҳали тайёр эмас. Халқ хўжалиги кенгашининг раҳбарлари бундай ҳолни тезликда бартараф қилишлари керак. Пахта териш машиналарининг группа бўлиб ишлаш методини кенг қўлланиш, икки қаторли машинада кун сайин камида 3—4 тонна пахта териш, ҳамма агрегатларнинг икки сменада ишлашини таъминлаш зарур. Механик-ҳайдовчиларга кун сайин ғамхўрлик қилиб туриш, бевосита далада яхши умумий овқатланишни йўлга қўйиш, барча зарур маиший шароитни яратиб бериш керак. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг прогрессив системасини ҳар бир механик-ҳайдовчига яна ва яна бир марта тушунтириб бериш, бу системага қаттиқ амал қилинишини таъминлаш керак. Конструкторлик бюроларининг ва саноат корхоналарининг пахта териш техникасини, машина теримининг технологиясини ва ташкил қилинишини биладиган мутахассислари ҳозирнинг ўзида жойларга чиқсалар ҳамда колхоз ва совхозларга амалий ёрдам кўрсатсалар яхши бўлур эди.

Республиканинг комсомол ташкилотлари машина теримини жорий қилиш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар. Биз шубҳа қилмаймизки, дейди докладчи, улар пахтани машинада териш ва қоп-қанорсиз ташиш юзасидан олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун курашда ўз ғайратларига ғайрат қўшиб, бу улкан ишга бутун куч ва қувватларини сарфлайдилар.

Ўртоқ Қурбонов пахтачиликни ва республика қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини комплекс механизациялашни тезроқ тугаллашга доир масалаларга батафсил тўхталиб ўтади. У, жумладан, илғор хўжаликларнинг чорвачиликни механизациялашда эришган муайян муваффақиятлари ҳақида гапириб, бу ишдаги жиддий камчиликларни кўрсатиб ўтади. Бу камчиликларни бартараф қилиш фермаларда қўл меҳнатини тугатишга ва партия томонидан қўйилган масъулиятли вазифани жуда муваффақиятли ҳал этишга — пахтани ҳам, гўштни ҳам мўл-кўл етиштиришга имкон беради.

Кўпгина колхоз ва совхозларда ҳозир техникадан дуруст фойдаланилмоқда ва у яхши сақланмоқда, техникани ремонт қилишни тартибга солиш йўлида бирмунча ишлар қилинди. Бироқ, бу ишда ҳанузгача жуда кўп ва катта камчиликлар бор. Бир қанча хўжаликларда машиналарнинг қисмларини тарқатиб юбориш ва ишдан чиқмасдан туриб ташлаб қўйиш, уларни хўжасизларча сақлашдек йўл қўйиб бўлмайдиган фактлар аниқланди. Бундай ҳолларга энди тоқат қилиб туриш мумкин эмас! Бундай ношуд раҳбарлардан техникани сақлашда давлат тартибини йўлга қўйишни қатъий талаб қилиш зарур.

«Узсельхозтехника»нинг ремонт базасини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш ва кенгайтириш керак. Бирлашманинг район бўлимларида яхши устахоналар бўлиши, бундай устахоналар колхоз ва совхозларнинг энг хилма-хил техникани ремонт қилиш учун берган заказларини бажара олиши, шунингдек машина-трактор паркига техника хизмати кўрсатилишини ва чорвачилик фермаларининг механизациялаштирилишини таъминлай олиши лозим. Шу билан бирга, колхоз ва совхоз устахоналарини ташкил қилишга ҳам эътиборни кучайтириш керак. «Узсельхозтехника» бирлашмасининг органлари олдига жиддий талаблар қўйиш зарур. Бу органларнинг кўплари машина-трактор парки ремонтини ва ундан фойдаланишни яхшилаш масалалари билан ҳанузгача қониқарсиз шуғулланиб келмоқдалар, бу муҳим ишда колхоз ва совхозларга зарур ёрдам бермаётирлар.

КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорига мувофиқ тузилган территориал ишлаб чиқариш бошқармалари республикада қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарликни яхшилаш йўлида талайгина иш қилдилар. Шу билан бирга, янги органларнинг иш услубини ва методларини яхшилаш соҳасида ҳали кўп иш қилиш керак. Энг муҳими — уларнинг ташкилотчилик фаолияти савиясини оширмоқ зарур. Бу бошқармаларнинг иш услуби жуда кўп резолюциялар ва қарорлар қабул қилишга олиб келадиган мажлисбозликдан эмас, қишлоқларга гастроль қилиб юришдан эмас, балки бевосита колхоз ва совхозларда ишлаб чиқаришни ташкил қилишдан иборат бўлиши лозим. Уларнинг ҳар қайсиси ишлаб чиқариш ва маҳсулот тайёрлашнинг талабчан раҳбари ва оператив ташкилотчиси бўлиб, колхоз ва совхозлар ишлаб чиқариш ҳамда хўжалик фаолиятининг ҳамма томонларини чуқур билиши керак.

Ҳозирги вақтда пахтачилик таъминланган янги техниканинг деярли ҳаммаси асосан 1956—1959 йилларда яратилган ва ишлаб чиқаришга келтирилган. Аммо, кейинги йилларда республикада янги машиналар яратиш соҳасидаги ишларнинг самаралилиги сезиларли даражада камайди. Бу ишни тубдан яхшилаш Халқ хўжалиги кенгашининг, конструкторлар, олимлар коллективларининг энг муҳим вазифасидир. Машиналарни хўжалик шароитида синчиклаб ва ҳар томонлама текшириб чиқиш имкониятига эга бўлмоқ учун янги машиналарнинг тажриба нусхаларини чиқариш ишини қатъиян яхшилаш зарур. Хўжаликнинг ички ирригация шохобчаларини тозалаш, суғориш, бегона ўтларга қарши кураш ишларини механизациялаш, қолган ҳосилни ва ерга тўкилган пахтани теришда қўл меҳнатини қисиб чиқариш вазифасини энг яқин вақт ичида ҳал этмоқ керак. Шу нарса жуда муҳимки—олимлар, конструкторлик бюролари, Халқ хўжалиги кенгаши луб экинларини йиғиштириб олиш ва дастлаб қайта ишлаш учун, боғдорчилик ва узумчиликдаги, яйлов чорвачилигидаги, пиллачиликдаги ишларни механизациялаш учун машиналар яратиш билан астойдил шуғулланишлари лозим.

Докладчи жамоат чорва молларини ем-хашак билан таъминлаш учун озуқа тайёрлаш ва силос бостириш планини бажариш соҳасида вужудга келган аҳвол Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини ва республика ҳукуматини ғоят ташвишга солаётганлигига съезд делегатларининг эътиборини жалб этади. Республика сут, гўшт, сабзавот, картошка, мева, узум ва полиз экинлари тайёрлаш планини бажариш соҳасида ҳам жиддий орқада қолмоқда. Йил охиригача оз вақт қолди. Областларнинг, территориал ишлаб чиқариш бошқармаларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари йўл қўйилган қолоқлик учун шахсан жавобгарлик тўғрисида жиддий ўйлаб кўришлари лозим. Биз давлат интизоми тўғрисида, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш юзасидан берилган топшириқларни пухта бажариш зарур эканлиги ҳақида кўп гапирамиз. Вазифа — қабул қилинган қарорларни бажаришга тўла масъулиятни сезган ҳолда киришиш ва ҳар бир колхоз, ҳар бир совхознинг давлат планларини сўзсиз бажаришини таъминлашдан иборат.

Республикамиз ҳозир етиштирилган пахта ҳосилини йиғиб-териб олишнинг энг масъулиятли даврига қадам қўйди. Биз етиштирилган бутун ҳосилни ўз вақтида нобуд қилмай териб олишимиз ва давлатга сотишимиз керак. Ҳар бир колхоз ва совхозда пахта йиғим-терими ёппасига авж олдирилишига қадар ташкилий тадбирлар планини ишлаб чиқиш, ҳар бир меҳнаткашга унинг конкрет вазифаларини тушунтириш, сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, областлар, районлар, колхоз ва совхозлар ўртасидагина эмас, балки теримчилар ўртасида, механик-ҳайдовчилар ўртасида ҳам социалистик мусобақани кенг авж олдириш лозим. Меҳнатга қобилиятли ҳамма колхозчилар ва совхоз ишчиларининг пахта теримида актив қатнашувини таъминлаш муҳим вазифадир.

Ишлаб чиқаришнинг ҳар қайси участкасида ҳалол меҳнат қилиш, жамоат бойлигини кўпайтиришга бутун кучларини, тажриба ва билимларини сарф қилиш—ҳар бир колхозчининг, совхоз ишчисининг шарафли ишидир. Меҳнатга, ва жамоат мулкини сақлашга бепарво қарайдиган ҳамда ўз шахсий манфаатларини жамоат манфаатларидан юқори қилиб қўядиган кишилар умум томонидан қораланиши лозим. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Надежда Григорьевна Заглада «Правда» газетасида босилиб чиққан «Ғаллакорлик шарафини қадрланг» сарлавҳали мақоласида ҳар бир киши ўзи учунгина эмас, балки бутун коллектив учун масъулиятни ҳис қилиши лозим, деб жуда тўғри таъкидлайди. Загладанинг мақоласи колхозчиларни, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини меҳнатга ва социалистик мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ишида муҳим роль ўйнайди. Бу мақола жамоат бойлигини ва кишиларнинг фаровонлигини ошириш тўғрисида ғамхўрлик руҳи билан суғорилган.

Тошкент область механизаторларининг яқинда бўлиб ўтган кенгашида хўжалик раҳбарларидан тортиб, меҳнатга қобилиятли ҳар бир колхозчи, совхоз ишчиси ва хизматчиси, шунингдек колхоз ва совхоз территориясида яшовчига қадар ҳамма пахта теримида бевосита қатнашуви лозим, деб тўғри қарор қабул қилинди. Пахтанинг нобуд бўлишига қарши кураш пахта йиғим-теримини ташкил этишдаги жуда муҳим вазифадир. Барча колхоз ва совхозларда мавжуд асфальт майдончалар, айвон-омборлар ва сушилкалар ремонтини тугаллаш ва янгиларини қуриш ишларини энг яқин кунлар ичида тугаллаш, йўл ва кўприкларни ремонт қилиб бўлиш, бригада шийпонлари, болалар боғчалари ва яслиларининг тайёр қилиб қўйилганлигини текшириб чиқиш, теримчиларни иссиқ овқат билан таъминлаш, аниқланган камчиликларнинг дарҳол бартараф қилиниши учун ҳамма чораларни кўриш зарур. Қуритиш-тозалаш цехлари териладиган бутун пахтанинг узлуксиз қабул қилинишини ва ишланишини таъминлаши лозим.

Тошкент область механизаторлари кенгашининг кўпгина қатнашчилари бу мавсумда машинада 200—250 тоннадан пахта териш мажбуриятини олдилар. Докладчи бу ажойиб ташаббусни республика механизаторлар съездининг кўп делегатлари қўллаб-қувватлайди, деб ишонч билдиради. Янгиер территориал ишлаб чиқариш бошқармаси фаолияти зонасидаги колхоз ва совхозлар планда белгиланган 40 минг тонна ўрнига 63 минг тонна пахтани, яъни бутун ҳосилнинг 60 процентини машинада теришга аҳд қилиб, яхши ташаббус кўрсатдилар. Улардан намуна олса арзийди. Пастдарғом районидаги Куйбишев номли колхоз комсомоллари ва ёшларининг ташаббусини ҳам ҳар қанча маъқулласа бўлади. Улар бу йил ҳосилнинг ярмисини машинада теришга, унинг тўртдан уч қисмини эса қоп-қанорсиз ташишга ваъда бердилар. Шак-шубҳа йўқки, республиканинг колхоз ва совхоз меҳнаткашлари ана шу яхши ташаббусларга жавобан пахтани машинада териш планларини қайтадан қараб чиқадилар ва бу планлардан анча ошириб бажариш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Пировардида ўртоқ Қурбонов пахта териш техникасини ёппасига жорий қилиш ҳаракатини бошлаган Ўзбекистон механизаторлари пахтани машинада териш ва қоп-қанорсиз ташиш юзасидан қабул қилинган мажбуриятларни бажариш учун бутун кучлари, маҳоратлари ва ғайратларини сарф қиладилар, Ватанга, КПСС Марказий Комитетига, Ўзбекистон пахтакорларининг энг яхши дўсти, қўл меҳнатини пўлат машиналарга юклаш тўғрисида оталарча доимий ғамхўрлик қилувчи шахсан Никита Сергеевич Хрушчевга муносиб совға қиладилар, деб ишонч билдиради. (Қарсаклар).

МЕХАНИЗАТОР, ПАХТАЧИЛИКНИНГ ИСТИҚБОЛИ СЕНИНГ ҚЎЛИНГДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси **Р. Қурбоновнинг** «Техника тараққиётини пахтачиликка дадил жорий этайлик, машинада 550 минг тонна пахта терайлик!» деган темадаги доклади юзасидан қизғин музокаралар бўлди.

Чиноз районидаги Киров номли колхоз комплекс механизация бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Т. Охунова** биринчи бўлиб сўзга чиқади.

Бизнинг съездимиз,— деб таъкидлайди у,— бутун совет халқи партиянинг янги Программасида кўрсатилган буюк режаларни амалга ошириш учун фидокорона меҳнат қилаётган кунларда ўтмоқда. КПСС XXII съездининг ва партия Марказий Комитети март Пленумининг қарорларида, Никита Сергеевич Хрушчевнинг Тошкент зона кенгашида сўзлаган нутқида пахтачиликни, хусусан пахта терими каби кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишни механизациялаштириш масалаларига катта эътибор берилди.

Тошкент областининг меҳнаткашлари бу йил пахта етиштиришда прогрессив агротехникани қўлланиш соҳасида катта муваффақиятларга эришдилар. Чиноз районининг пахтакорлари ўзларининг социалистик мажбуриятларини бажариш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Яқин кунларда ғўза баргини тўкиш ва шундан кейин пахтани машинада тера бошлаш йўлида катта тайёргарлик кўрилмоқда.

Мен раҳбарлик қилаётган бригада ўтган йили ҳар гектар майдондан 43 центнердан пахта олди. Биз табиатнинг ҳар қандай инжиқликларига қарамай, далаларимиздан олинадиган ҳосилни янада кўпайтиришга ва бу йил ҳар гектар бошига 57 центнердан пахта олишга қарор бердик. Пахта териш техникасидан янада кўпроқ фойдаланамиз. Мен машина ёрдами билан 300 тонна «оқ олтин» териб оламан ва барча механизатор хотин-қизларни терим агрегатларидан ғоят унумли фойдаланиш учун ўтказилаётган мусобақада янада актив қатнашишга чақираман. Шунга эришмоқ керакки, механизатор бўлиб олган ҳар бир қизга зўр эътибор берилиб, унинг тўғрисида ғамхўрлик қилинсин. Шундай қилганда, уларнинг ҳар бири машинада 200—300 тонна пахта тера олади. Мен бунга асло шубҳа қилмайман.

Поп районидаги Ленин номли колхоз комплекс механизация бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **М. Умрзоқов** сўзга чиқади. У, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг, шахсан Никита Сергеевич Хрушчевнинг Совет пахтачилиги тўғрисида оталарча қилаётган ғамхўрликлари тўғрисида гапиради. Ҳозирги вақтда пахтани машинада теришга айниқса катта эътибор берилмоқда.

Мен бир неча йилдан буён раҳбарлик қилиб келаётган бригада, дейди нотиқ, бу йил ҳар гектар майдондан 60 центнер пахта етиштириш мажбуриятини олди.

Биз пахта териш машиналарининг ҳаммасини тахт қилиб қўйдик ва уларни далаларга чиқариб қўйдик. Ғўза барглари тўкилиб, кўсаклар ёппасига очилиши биланоқ жадал суръатлар билан пахта теримига киришамиз.

Ленин районидаги «Партия XX съезди» колхози комплекс механизация бригадасининг бошлиғи **М. Жаловга** сўз берилади. У, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ўтган йили Тошкентда ўтказилган зона кенгашида пахтакорлар олдига яқин йиллар ичида гектаридан 25 центнердан кам ҳосил оладиган бирорта хўжалик бўлмаслигига эришиш вазифасини қўйганлигини эслатади.

У, ўзи раҳбарлик қилаётган бригаданинг Ленин районидаги Карл Маркс номли колхозда ҳар гектар ердан 35—40 центнердан ҳосил олганлигини айтади. Кўклам фаслида бутун бригада Марказий Фарғонадаги Сарижуга массивига кўчиб борди. Илгари бу ерларда ҳеч қачон гектар бошига 8 центнердан ошиқ ҳосил олинмаган эди. «Партия XX съезди» колхозида бригадага 150 гектар майдонни бириктиб қўйдилар. Бригада бу ерларга 60x60 схемаси билан чигит экиб, биринчи йилиёқ гектар бошига 25 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олди.

Янги ерларда, дейди ўртоқ Жалолов, пахтани машина билан териб бўлмайди, деб даъво қилган кишилар ҳам бўлди. Аммо, биз бу фикрни чиппакка чиқаришга ва 15 октябргача ўз мажбуриятимизни бажариб, рапорт беришга қатъий аҳд қилдик.

Пахтакор районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси **Ш. Назаров** минбарга чиқади. У, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, украин колхозчиси Н. Г. Загладанинг «Ғаллакорлик шарафини қадрланг» сарлавҳали мақоласи яқинда газеталарда босилиб чиқди, дейди. Бу мақола колхозимизнинг меҳнаткашларини ғоят тўлқинлантириб юборди. Пахтакорлар бу мақолани ўқиб хўжаликнинг яқин ўтмишдаги аҳволини беихтиёр эсга олдилар. Колхозимиз ишлаб чиқаришни кенг миқёсда механизациялаштириш туфайли қолоқликка барҳам бериб, юксала бошлади.

Кейинги уч йил ичида «Коммунизм» колхозида пахтанинг таннархи камая борди. Ўтган йилнинг бир ўзидагина квадрат-уялаб чигит экишни кенг жорий қилиш, ғўзага кетмонсиз ишлов бериш ва пахтани машинада териш туфайли 250 минг сўм тежалди. Бутун пахтанинг 70—80 проценти машинада териб олинди.

(Давоми учинчи бетда)

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ РАИСИ Ё. С. НАСРИДДИНОВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ХОТИН-ҚИЗЛАРИ ХАЛҚАРО СЕМИНАРИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова 5 сентябрда Тошкентда бўлаётган Африка мамлакатлари хотин-қизлари халқаро семинарининг қатнашчиларини қабул қилди.

Ўртоқ Насриддинова Африка мамлакатлари хотин-қизларининг вакилларини самимий табриклади ва семинарнинг ишларига катта муваффақиятлар тилади. Ўртоқ Насриддинова Африка хотин-қизлари вакилларини Ўзбекистон ССР давлат тузилиши билан, республика меҳнаткашларининг Совет ҳокимияти йилларида экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари билан таништирди ва меҳмонларнинг саволларига жавоб қайтарди.

Тунис хотин-қизлар миллий союзи раҳбарлигининг аъзоси Калтум Милли семинар қатнашчилари номидан гапириб, самимий кутиб олганлиги учун Ё. С. Насриддиновага қизғин ташаккур изҳор қилди. (ЎзТАГ).

МЕХАНИЗАТОР, ПАХТАЧИЛИКНИНГ ИСТИҚБОЛИ СЕНИНГ ҚЎЛИНГДА

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Пахта териш машиналарининг ҳаммаси тахт қилиб қўйилди. Механик-ҳайдовчиларнинг ўқиши кенг уюштирилди. Нотиқ сўзининг охирида съезд делегатларига колхозда бу йил деярлик ҳамма майдондаги пахтанинг машина билан териб олинишини билдиради.

Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози пахта териш машинасининг механик-ҳайдовчиси **М. Нам** Турсуной Охунова, Люба Лидан ўрнак олиб, бу йил ҳар гектар майдондан 1.500 центнердан маккажўхори кўкпояси етиштириш ва шу билан бирга «ХВС-1,2» машинасида 200 тонна пахта териш мажбурияти олганлигини айтади.

Қизилтепа районидаги «Бухоро» колхозининг бригада бошлиғи **А. Қодирова** колхоз меҳнаткашларининг пахта ҳосилдорлигини оширишда янги ютуқларга эришаётганликлари тўғрисида гапиради.

Денов районидаги Калинин номли колхознинг механик-ҳайдовчиси **Н. Тўраев** машина билан пахта териш сифати масаласи ҳақида гапиради.

Амударё районидаги «Ленинизм» колхозининг звено бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **О. Камолова** бизнинг звеномиз етти йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар майдондан 75 центнердан пахта етиштиришни ўз олдига марра қилиб қўйди, деди.

«Совой» совхозининг директори **У. Саримсоқовга** сўз берилади.— Пахта ҳосилини машина билан териб олишнинг катта устунликка эга эканлигини, дейди у, биз ўз тажрибамизда кўриб билдик. Битта пахта териш машинаси—40—50 колхозчининг ишини қилади. Юзлаб машиналар ўн минглаб кишиларнинг меҳнатини тежайди. Ўтган йили биз йиғим-терим даврида ҳосилни машина билан териб олганлигимиз туфайли 80 минг сўмдан кўпроқ маблағни тежадик.

Илғор хўжаликнинг раҳбари «Зангори кемалар» ҳайдовчиларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш соҳасидаги тажрибаларни гапириб беради, ғўза баргини тўкиш учун пахтакорларни кучлироқ таъсир қилувчи дефолиантлар билан таъминлаш кераклиги ҳақида, механизациялашга қарши ҳар қандай кайфиятларга қатъий барҳам бериш кераклиги ҳақида гапиради.

Ўрта Осиё машина синаш станциясининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. А. Тюпко** илғор комплекс бригаданинг эришган ютуқлари ҳақида гапиради. Бригада комплекс механизациялашни жорий этиш натижасида пахта етиштириш учун сарфланадиган меҳнатни анча камайтиришга эришди. Бригада ҳозир ҳар бир центнер пахта учун бор-йўғи 7,5 киши соат сарфлади ва пахтанинг таннархи фақат 6 сўм 81 тийинга тушмоқда. Бригада ҳатто айрим ишларни айни бир вақтда ўтказишни кенг қўлланмоқда.

Ўртоқ Тюпко конструкторлар ва химиячиларга баъзи эътирозларни билдиради. У культиваторларни комбинациялаштириш, тўкилган пахтани автоматик усулда териб оладиган машиналарнинг бир қанча янги нусхаларини яратиш кераклигини айтади.

«Главголодностепстрой» 6-совхозининг бригада бошлиғи **И. Охунова** коллективнинг Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштириш соҳасида катта ишлар қилганлигини айтди. Бу йил гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» олиш мўлжалланади.

Менинг Мирзачўлга келганимга, дейди у, бир йил бўлди. Мен раҳбарлик қилаётган бригада гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқда. Бу ҳосилнинг кўп қисмини машина билан териб оламиз ва ҳамма пахтани қоп-қанорсиз ташиймиз. Пахта тайёрлаш йиллик планини биз октябрь ойида бажармоқчи, социалистик мажбуриятимизни адо этганлигимиз тўғрисида Улуғ Октябрь байрами кунларида рапорт бермоқчимиз.

«Фарҳод» совхозининг директори **К. Ҳ. Ботиров** айтдики, қўриқ ерда ташкил этилган бизнинг совхозимизда ҳар бир ишчига 10—12 гектардан пахта майдони бириктилган.

Совхозимизнинг коллективи механизмларни ишлатишнинг қулай эканлигини аллақачонлардан бери билади. Ўтган йили 42 машина пахта терди. Машина терими хўжалигимизга ўн минглаб сўм маблағни тежаб берди. Бу йилги мавсумда 91 та терим машинаси далага чиқади. «Оқ олтин» ҳосили асосан машинада териб олинади.

Вобкент районидаги «Ленинизм» колхозининг бригада бошлиғи **М. Қандова** минбарга чиқади. У, машиналардан кенг миқёсда фойдаланиш туфайли бригаданинг ўтган йили яхши ҳосил етиштирган ҳолда ҳар бир центнер пахта учун жуда кам маблағ — 12 сўм сарфлашига қандай қилиб эришганлигини далиллар билан кўрсатади.

Октябрь 40 йиллиги номли совхознинг бригада бошлиғи **К. Кенжаев** ўз нутқида пахтакорларнинг пахта етиштиришни кескин суратда арзонлаштирган ҳолда пахтанинг ҳосилдорлигини бутун чоралар билан оширишга эришаётганликларини гапириб берди.

Янгиариқ районидаги Жданов номли колхознинг механик-ҳайдовчиси **Б. Раҳимова** пахта етиштиришда техникадан мукаммал фойдаланиш тўғрисида гапиради.

Мен бу йил бошчилик қилаётган бригада, дейди Пастдарғом районидаги «Москва» колхозининг механик-ҳайдовчиси **Ҳ. Ҳасанова**, эллик гектар янги ерларни ўзлаштирди. Биз анча машаққат билан ўзлаштирилган ана шу ерларнинг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олишга қарор қилдик.

Пахта терими бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросининг бош конструктори **А. Н. Приходько** ўз нутқида кучли техникадан фойдаланиш юзасидан қимматли тавсиялар берди. У, машина терими учун ажратилган бутун майдонда дефолиацияни ўз вақтида ва сифатли ўтказишнинг муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб кўрсатди.

Теримга машиналарнинг ҳамма узелларини пухта тайёрлаш, деди нотиқ, катта аҳамиятга эгадир. Техника қарови системасига албатта амал қилмоқ муҳим аҳамиятга эга.

Конструкторлар, машинасозлар пахтакорларга етарли миқдорда энг замонавий техника беришга интилмоқдалар. Модернизация қилинган ва мукаммалроқ янги машиналар кўплаб ишлаб чиқариш учун тавсия қилинди. Далаларда, чертеж тахталари олдида, завод цехларида пахтани механизмлар ёрдамида териш проблемаси тўла ҳал этилади, арзон «оқ олтин» етиштириш кўпайтирилади.

Вобкент территориал ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи **К. Рустамов** ўз нутқида қишлоқ хўжалигини бошқариш учун партия ва ҳукуматнинг қарори билан тузилган янги органлар ҳаётий эканликларини амалда исботладилар, деди.

Хатоларни такрорламаслик учун тегишли ҳамма чоралар кўрилди. Пахта териш машиналари ва кўрак йиғиштириб оладиган машиналарнинг деярлик ҳаммаси ремонт қилинди, синаб кўрилди ва далага чиқишга шай бўлиб турибди. Механик-ҳайдовчилардан 50 га яқин киши шу мавсумда 150—200 тоннадан пахта териш мажбуриятини олди.

Тўрткўл районидаги Горький номли колхознинг механик-ҳайдовчиси **П. Бегалиева** уч йилдан буён тракторни ва пахта териш машинасини бошқариб келмоқда. У ўтган мавсумда ғўза парваришининг бутун циклини муваффақиятли бажарди ва куз фаслида янги «ХВС-1,2» машинасида 92 тонна пахта терди.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси Хўжаобод район бўлимининг бошқарувчиси **Ҳ. Ғозиев** сўзлайди. Ўтган йили машина терими плани бажарилмай қолди. Биз ўтган йилги хатоларни ҳисобга олиб, бу йил пахтани машинада териш планини бажариш учун ҳамма чораларни кўрдик. Хўжаликларнинг машина парки етарли миқдорда янги агрегатлар билан тўлдирилди.

Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозининг механик-ҳайдовчиси **Ш. Орипова** айтадики, Сариосиё районининг пахтакорлари 6 минг тонна «оқ олтин»ни машинада теришга аҳд қилдилар.

Турсуной Охунованинг чақириғи район колхозчи хотин-қизлари ўртасида кенг қўллаб-қувватланди.

Ленинград районидаги Энгельс номли колхоз комплекс механизация бригадасининг бошлиғи **М. Насриддинова** ўз нутқида конструкторлар ва инженерлар олдига икки таклиф қўйди. Пахта ортадиган транспортёрлар бизнинг ишимизга кўп ёрдам беради. Агар бундай транспортёрлар кўпайса, ишимиз ҳам яна юришиб кетади. Иккинчиси — ғўза баргини тўктириш даврида самолётларга химиявий моддаларни ортиш учун кўп вақт сарфланади. Бу ишни албатта механизациялаш керак.

Каттақўрғон ишлаб чиқариш территориал бошқармасининг бошлиғи **М. Н. Истомин** айтадики, бошқарманинг колхоз ва совхозлари шу мавсумда машиналар билан 14 минг тонна пахтани териб олишлари лозим. Ҳозир пахта териш машиналарини ремонт қилишни тезроқ тугаллаш учун ҳамма зарур чоралар кўрилмоқда. Машиналарни йиғим-теримга тайёрлаш ишлари 15 сентябрда тамомланади.

«Малик» совхозининг механик-ҳайдовчиси **Ж. Кўчиев** съездда арзон пахта етиштириш учун муттасил кураш олиб бориш тўғрисида гапирди. Бригада ўтган йили 200 гектар ерга чигит эккан эди. Ана шу майдонда гектарига 36 центнердан ҳосил етиштирилди ва териб олинди. Бир центнер пахтанинг таннархи 7 сўмдан ҳам кам бўлди. Бригада ғайратига ғайрат қўшиб, бу йил янги муваффақиятларга эришишга аҳд қилди. Дастлабки маълумотларга кўра, биз ҳар гектар ерда 38 центнердан ҳосил етиштирганмиз.

Пахта териш машиналари далага чиқариладиган кун ҳам яқин қолди. Мен ҳам терим машинасида ишлайман. Бу мавсумда камида 250 тонна пахта термоқчиман.

Урганч районидаги «Пахтакор» колхозининг механик-ҳайдовчиси **А. Жуманиёзова** юқори ҳосил етиштириш учун курашда эришилган янги ютуқлар ҳақида гапирди.

Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозининг бригада бошлиғи **А. Ҳамроева** айтадики, бизнинг бригада ингичка толали пахтадан гектарига 25 центнердан, бошқа навли пахтадан гектарига 40 центнердан пахта бериш мажбуриятини олган.

Бухоро область комсомол комитетининг секретари **Н. Асатов** айтадики, Бухоро областининг комсомол ва ёшлари техника билан дўст. Улар бу йил 40 минг тонна пахтани машинада теришга ва 120 минг тонна пахтани қоп-қанорсиз ташишга аҳд қилдилар.

Съезд мандат комиссиясининг раиси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги бошқармасининг бошлиғи **Н. А. Абдуллаев**нинг докладини тингладилар ва мандат комиссиясининг докладини тасдиқлади.

Съезд делегатлари республиканинг барча механизаторларига, бригадалар, колхозлар, совхозларнинг раҳбарларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, барча пахтакорларга қарата якдиллик билан Мурожаат қабул қиладилар. Улар бу Мурожаатда терим олдидан ҳар томонлама пухта тайёргарликни тезликда тугаллашга, дефолиацияни (ғўза барги тўкишни) энг қулай муддатларда намунали ўтказишга, терим ишларини моҳирлик билан уюштиришга чақирадилар. Механизаторлар камида 550 минг тонна пахтани машинада терамиз, 1,5 миллион тонна пахтани қоп-қанорсиз ташиб оламиз, деб Ватанга берилган ваъдани шараф билан бажаришга даъват этадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **В. А. Карлов** съезд делегатларига қарата нутқ сўзлайди. В. А. Карлов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети номидан гапириб, механизаторларнинг олижаноб меҳнатларида янгидан-янги катта муваффақиятларга эришувларини тилайди.

Ўзбекистон механизаторларининг IV съезди ёпиқ деб эълон қилинади.

Кечқурун Ўзбекистон санъат усталари республика механизаторлари IV съездининг делегатларига катта концерт қўйиб бердилар. (ЎзТАГ).

56 минг тонна учун!

Ўрта Чирчиқ районининг илғор пахтакорлари ва механизаторларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари бу йилги мўл «оқ олтин» ҳосилини қандай қилиб тез ва нобуд қилмасдан йиғиб-териб олиш тўғрисида маслаҳатлашиб олдилар. Район пахтакорлари олдида турган муҳим вазифалар тўғрисида район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Т. Аюпов** доклад қилди.

— Районимиз,— деди докладчи,— кейинги тўққиз йил ичида фақат ўтган йилигина пахта тайёрлаш давлат планини бажарди. Етти йилликнинг дастлабки икки йилида планни бажара олмаганлигимиз туфайли 5,5 минг тонна пахта қарздор бўлиб қолган эдик. Пахтакорларимиз бу йил ўз шаънларига тушган доғни ювиб ташлаш учун самарали меҳнат қилмоқдалар. Районимиз бўйича пландаги 50 минг тонна ўрнига 56 минг тонна пахта ҳосили кўтариб давлат олдидаги қарзни бутқул узишга қатъий қарор қилинди.

— Пахтакорларимиз бу йил 8010 тонна пахта етиштирамиз, деб зиммаларига мажбурият олган эдилар,— деди музокарада Киров номли совхоз директори ўртоқ **Н. Бойматов**.— Пахта далаларимизда олинган мажбуриятдагидан ҳам кўп ҳосил етишмоқда. Совхозимиз коллективи ўз имкониятларини пухта ҳисоблаб чиқди ва давлатга 10 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан оширилган мажбурият олди.

Минбарда Карл Маркс номли колхознинг бригадири ўртоқ **П. Ўтбосаров**.

— Мен,— деди у,— 67 ёшга кирдим, пенсияга чиқиб кетган эдим. Атрофимда ҳамма «оқ олтин» учун жон куйдириб ишлаётган бир пайтда мен қўл қовуштириб ўтиришни ўзимга эп билмадим. Мана, бу йилдан бошлаб яна бригадага бошчилик қилаяпман. 30 гектар пахта майдонимизнинг ҳар гектаридан пландаги 20 центнер ўрнига 40 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаганмиз.

Карл Маркс номли колхознинг пешқадам теримчиси ўртоқ **Б. Абжалова** сўзга чиқиб, шу кунга қадар минг килограммга яқин пахта тергани ва мавсум охиригача 20 тонна «оқ олтин» териб беришга аҳд қилганлиги ҳақида гапирди.

Слётда область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** нутқ сўзлади.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА ВА ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ИЛҒОРЛАРГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Область партия комитети ва область ижроия комитети районларда август ойининг учинчи ўн кунлиги ичида давлатга сабзавот, картошка ва полиз экинлари маҳсулотлари сотишнинг якунларини кўриб чиқиб **қарор қилдилар:**

1. Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўстонлиқ районида** қолдирилсин (Район партия комитетининг секретари **М. Тожибоев**, район ижроия комитетининг раиси **К. Асилбеков**, район комсомол комитетининг секретари **А. Фармонқулов** ўртоқлар). Бу район ўн кун ичида давлатга йиллик планнинг 14,0 проценти миқдорида сабзавот, 34,5 проценти миқдорида полиз экинлари маҳсулотлари, 0,9 проценти миқдорида картошка сотишга муваффақ бўлган.

2. Сабзавот, картошка ва полиз экинлари маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва тайёрлашда ўрнак кўрсатиб меҳнат қилаётган колхозчилар ва совхоз ишчиларини мукофотлаш учун Бўстонлиқ районига 200 сўм пул ажратилсин.

3. **Пискент** ва **Калинин** районлари августнинг учинчи ўн кунлигида сабзавот, картошка ва полиз экинлари сотишда яхши кўрсаткичларга эришганликлари қайд қилинсин.

* * *

Область партия комитети ва область ижроия комитети давлатга луб пояси сотиш бўйича социалистик мусобақанинг бориши ва берилган планнинг 20 августдан 31 августгача қандай бажарилганлигини кўриб чиқиб **қарор қилдилар:**

1. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Қуйи Чирчиқ** районига берилсин (Район партия комитетининг секретари **С. Тоиров**, район ижроия комитетининг раиси **И. А. Ли**, район комсомол комитетининг секретари **Е. В. Пак** ўртоқлар). Бу район кейинги ўн кунликда йиллик планнинг 28,9 проценти миқдорида каноп пояси тайёрлади.

Қизил байроқ Юқори Чирчиқ районидан олиб берилсин.

2. Луб экинлари ўрим-йиғимида намуна кўрсатиб меҳнат қилаётган илғор колхозчилар ва совхоз ишчиларини мукофотлаш учун Қуйи Чирчиқ районига 200 сўм пул ажратилсин.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИ ВА ТЕРРИТОРИАЛ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 6 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Оққўрғон	0,18	0,18
Бўка	0,24	0,53
Пискент	0,39	1,17
Ўрта Чирчиқ	0,33	0,47
Чирчиқ бошқармаси бўйича	**0,28**	**0,53**
Оҳангарон	—	—
Бўстонлиқ	—	—
Калинин	—	—
Оржоникидзе	0,09	0,09
Тошкент бошқармаси бўйича	**0,09**	**0,09**
Юқори Чирчиқ	0,64	2,16
Қуйи Чирчиқ	—	—

Районлар ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Чиноз	0,48	0,56
Янгийўл	0,15	0,20
Янгийўл бошқармаси бўйича	**0,29**	**0,56**
Гулистон	—	—
Комсомол	0,01	0,01
Сирдарё	—	—
Сирдарё бошқармаси бўйича	—	—
Бекобод	—	—
Янгиер	—	—
Янгиер бошқармаси бўйича	—	—
ОБЛАСТЬ БЎЙИЧА	**0,15**	**0,28**

Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли колхоз марказида 50 койкадан иборат болалар боғчаси ташкил этилди. Оналари пахта далаларида ишлаётган болалар боғчада кўнгилдагидай тарбияланмоқда. Суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Исмоилов (чапдан) боғча мураббиялари Г. Авалбоева ва М. Зинурова ўртоқларга болалар тарбиясини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида гапириб бермоқда.

В. Салов фотоси.

ХОТИН-ҚИЗЛАР КАТТА КУЧ

ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИДАН

□ □ □

Тошкент область комсомол комитетининг III пленуми бўлиб ўтди.

Пленум қатнашчилари «Хотин-қизлар орасида олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ва ташкилий ишларнинг аҳволи ҳамда уларни янада яхшилаш чоралари ҳақида» область комсомол комитетининг секретари ўртоқ М. Раҳимованинг докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

— КПСС XXII съездининг тарихий қарорлари ва ВЛКСМ XIV съезди кўрсатмаларидан илҳомланган областимиз комсомол-ёшлари, — дейди ўртоқ М. Раҳимова. — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек улуғ ишга ўз ҳиссаларини кўпроқ қўшиш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. 30 мингга яқин ёш ишчилар смена топшириғини олти соатда бажараётирлар. 98 мингдан ортиқ йигит-қизлар ёшларнинг техника прогресси учун бошлаган юришида қатнашмоқдалар, ёшлар бригадаларидан 1400 таси коммунистик меҳнат бригадаси деган, 3500 ёш ишчи коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли номни олиш учун курашмоқда.

ВЛКСМ XIV съездининг пахтачиликни комплекс механизациялаш тўғрисидаги қарорларини амалга ошира бориб, область комсомол-ёшлари 314 та трактор-далачилик бригада ва звенолари ташкил этдилар. Улар 30 минг гектар ерга чигит экиб гектаридан 35—40 центнер ҳосил олиш учун курашни қизитиб юборганлар.

Ёшларнинг ана шундай ватанпарварлик ишларида хотин-қизларнинг ҳам иштироки катта, — давом этади ўртоқ Раҳимова, — областимиз халқ хўжалигида 332 минг хотин-қиз фидокорона меҳнат қилмоқда. 55 минг аёл олий ва ўрта махсус маълумотга эга. Шулар орасида 11 минг инженер ва техник, 1600 агроном, зоотехник ва ветеринар, 15 мингга яқини медицина ходимлари бўлиб ишламоқда.

Айрим район ва бошланғич комсомол ташкилотлари хотин-қизлар ўртасида ишлашни ёмон ташкил этганлар, — давом этади докладчи.— Бу йил механизаторлар курсига 200 киши юборилиши керак эди, ваҳоланки атиги 72 киши юборилди. Бу курсни тамомлаб чиққан қизларни иш билан таъминламаслик ҳоллари ҳам содир бўлмоқда. 1960 йили механизаторлар курсини тамомлаб чиққан Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози аъзоси Нури Нуриддинова ўша йили 90 тонна «оқ олтин» терган бўлса, кейинги йили унга машина беришмай қўйганлиги туфайли қўлда 10 тонна пахта териб берди. Ахир, давлат бу кадрларни ўқитиш учун озмунча маблағ сарфламаган-ку.

Доклад юзасидан музокарада сўзга чиққан Янгийўл район Калинин номли колхознинг ёш маккажўхорикори Роза Отабоева қисқа, лекин қизғин нутқ сўзлади.

— Устозим Люба Ли, — дейди Роза, — маккажўхоридан мўл ҳосил олиш йўлларини ўргатганидан миннатдорман. Бригадамиз бу йил 40 гектар ердаги маккажўхоридан 1825 центнердан кўкпоя олган бўлса, келгуси йили шу ернинг ўзидан 2000 центнердан кўк масса ва 50 центнердан дон олади, деб пленум қатнашчиларини ишонтираман.

Бекобод район Ленин номли колхоздан келган илғор пахтакор Адолат Рўзметова область комсомол комитети ва район комитетининг хотин-қизлар ўртасида олиб бораётган ишларидаги камчиликларни конкрет фактлар асосида қаттиқ танқид қилди.

— Бир теримчи кунига кўпи билан 200 килограмм пахта терса, машина билан 4,5—5 тонна пахта териши ҳаммамизга маълум. Бироқ область комсомол комитети механизаторлар тайёрлаш ишига яхши эътибор бермаётир, Бекобод районида хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига кўтаришга аҳамият берилмаётир, дейди Адолат.

Йиғилишда, шунингдек, Сирдарё район комсомол комитетининг секретари Норбой Иброҳимов, Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари Н. Барков ва бошқалар сўзга чиқдилар.

Область комсомол комитетининг секретари Г. Потатуев область XII комсомол конференциясида делегатлар айтган танқидий фикр ва таклифларнинг амалга оширилиши ҳақида пленум аъзоларига ахборот берди.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова нутқ сўзлади.

Пленум ташкилий масалаларни ҳам кўрди. Область комсомол комитетининг биринчи секретари М. Х. Қурбонов ўқишга кетганлиги муносабати билан пленум уни область комсомол комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзолиги вазифасидан озод қилди. Область комсомол комитетининг биринчи секретари ҳамда бюро аъзоси қилиб Б. Тошхўжаев сайланди. Шунингдек пленум ўртоқ Т. Муҳсиновани область комсомол комитетининг секретари ҳамда бюро аъзоси қилиб сайлади. А. Овезов область комсомол комитетининг штатсиз секретари қилиб, А. Юсупов ва И. Алиевлар область комсомол комитети бюро аъзолигига кандидат қилиб сайландилар.

Пленум ишида Тошкент область партия комитетининг секретари С. М. Веселов иштирок этди.

СОВЕТ ИШЧИСИНИНГ ШАЪН-ШАВКАТИ

(Боши биринчи бетда).

Кекса колхозчининг мақоласи устида фикр юритиб ва унинг коммунистик меҳнат моҳиятини чуқур тушунганлигидан қувониб, унинг ҳамма софдил меҳнаткашлар қалбига яқин бўлган ташвиш ва қайғуларини у билан бирга бошдан кечириб, мен сизларнинг ҳақингизда, коммунистик онги айниқса юксак бўлиши керак бўлган ва ҳалол, фидокорона меҳнати коммунистик жамият қураётган барча совет кишиларига машъал бўлиб хизмат қилиши керак бўлган ишчилар синфига тааллуқли кишилар ҳақида ўйлаб кетдим. **Мен ҳар биримизнинг коммунистик қурилиш тақдири учун ва айниқса коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш учун мислсиз даражада ғоят ўсиб кетган маъсулиятимизни ўйладим.** Мен ўзимга шундай савол бердим: биз бунинг учун ҳамма ишларни қилдикми, ўз меҳнатимизга қалбимиз ҳароратини, ижодий фикримизни, билим ва тажрибамизни тўла сарфлаётирмизми? Ўз тажрибамиз ва маҳоратимизни ўртоғимизга моҳирлик билан ва етарли даражада ғайрат билан ўргатаётирмизми? Биз станок, участка, цех бўйича ўз қўшниларимизнинг сусткашлик, уюшқоқсизлик кўрсатишларига доимо ҳам муросасизлик билан қараймизми, бизга ишониб топширилган техникадан тўла фойдаланаётирмизми? Ватан бизнинг қўлимизга бериб қўйган металлни ва бошқа материални тежаб-тергаб ва авайлаб сарфлаётирмизми?

Мен ана шу саволларни кейинги вақтларда фикран ўзимга тез-тез берадиган бўлиб қолдим. Эрталаб мен билан бирга жонажон завод дарвозасидан кишиларнинг улкан оқими ўтаётган пайтда таниш ва нотаниш кишиларни кўраман. Уларнинг ҳаммаси менинг ҳамкасб ўртоқларимдир, бизнинг мақсадимиз битта, умумий ишимиз биттадир. Мана, қомати келишган, жуссаси пишиқ киши келмоқда. Бу—заводнинг ифтихори, атоқли пўлат эритувчи, тезкор эритишлар мастери Митрофан Моисеевич Жуковскийдир. У завод ҳовлисидан юриб бориб ҳамманинг ҳурмати ва муҳаббатига сазовор бўлган коммунистик меҳнат қаҳрамонлари портретлари чирой тўкиб турган, ўз портрети ҳам қўйилган Ҳурмат аллеясидан ўтади. Мана, Ленин орденига сазовор бўлган эски танишим Мария Антоновна Федотова штамплар ва мосламалар цехига шошилиб кетмоқда. Мария Антоновна — ажойиб разметкачи, ой сайин, йил сайин нормасини ошириб бажаради, У ўзи виждон билан меҳнат қилаётганлиги туфайлигина шуҳрат орттирмаган. У ўзи билан бир сафда туриб ишлайдиган яна ўнлаб разметкачиларнинг муваффақиятлари ҳақида худди ўз муваффақиятлари тўғрисида ғамхўрлик қилгандек қайғиради.

Ёки, масалан, марказий-ремонт цехининг токари В. Поярковни олиб кўринг. Бу ҳормас-толмас новатор, коммунистик меҳнат зарбдоридир. У элликта ёш станокчиларга ўз малакасини оширишда ёрдам бериб, уларга ўзининг жуда бой тажрибасини сабот билан ўргатиб яхши ном қозонди. В. Поярков билан дўстлашган ҳар қандай токарь эндиликда деталларни станокка тезда ўрнатаолади, юқори малакали инструмент танлай олади, қирқиш режимини тўғри белгилайди, ўзи цехда дуч келадиган ускуналарнинг ҳамма турларини яхши билади.

Яхши номни меҳнат билан орттириш керак, яхши ном чиройли сўзлар учун, ваъдалар учун берилмайди, балки меҳнат натижаси учун, меҳнатга астойдил қўйилган меҳр учун берилади. Бу меҳр сўзда эмас, балки ижодда, дадил фикрда, моддий бойликлар ишлаб чиқаришни олға ва яна олға силжитишга ёрдам бериши керак. Менинг жонажон Киров номли заводим ишчиларнинг ижоди билан кучлидир. Яқиндагина биз ишлаб чиқаришнинг ички резервларини жамоат кўригидан ўтказдик. Кўрик ишчилар фикри булоқдек қайнаётганлигини кўрсатди — жуда қисқа муддат ичида 2300 таклиф тушди! Буларнинг асосий кўпчилиги қабул қилинди. Таклифлар конструкциялар ва технологияни яхшилашга, иш вақтининг исроф қилинишини қисқартиришга, маҳсулот сифатини яхшилашга, материалларни тежаб-тергаб сарфлашга, меҳнатни енгиллаштиришга қаратилгандир. Бу таклифларнинг мингга яқини ҳозироқ жорий қилинди. Ҳамма таклифларнинг амалга оширилиши бир йил мобайнидагина 570 минг сўм тежам беражаги ҳисоблаб чиқилди. Коммунистик меҳнат кишиларига муносиб тарзда қалб ҳарорати билан, ақл-заковат билан ишлаш деб шуни айтадилар!

Мен яна шунга ўхшаш кўпгина фактларни келтиришим мумкин эди, лекин бу мактубнинг мақсади бошқадир. Бизнинг корхоналаримизда уюшқоқсизлик, материалларни беҳуда сарфлаш, куч ва энергияни тежамасдан сарфлаш ҳоллари ҳали ҳам кўп учраётганини кўрганимда, сизларнинг кўпчилигингизда бўлганидек, ҳамкасб ўртоқларим, менинг ҳам юрагим ачийди.

Мисол учун узоққа бориб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Мен ўз жонажон Киров номли заводимни ҳар қанча севсам ҳам бизда ҳали қолоқлик анчагина борлиги ҳақида индамасдан ўтолмайман. Ўтган йили бизнинг 1-темирчилик цехимизда қимматбаҳо кислотага чидамли ва занглмайдиган пўлатдан 133 тоннаси чиқитга ташлаб юборилди, металлнинг исроф қилинишидан кўрилган зарар ва қайта ковка қилиш учун сарфланган маблағлар 79 минг сўмни ташкил қилди! Бу йил ҳам аҳвол яхши эмас. Бу ҳолнинг рўй беришига шу нарса сабаб бўлмоқдаки, таъминот бўлимининг айрим нўноқ, эътиборсиз ходимлари прокатчиларга станларга сиғмайдиган қуйилмаларни етказиб бермоқдалар, натижада металлни енгилроқ заготовка қилиш учун қайта тоблашга тўғри келмоқда. Бизда қанчадан-қанча қимматбаҳо металл чиқиндига чиқариб юборилади! Ҳар минг сўмлик маҳсулот ҳисобига биз 141,3 килограмм металлни чиқитга чиқариб юбормоқдамиз. Уят бўлса ҳам тан олиш керакки, бизнинг заводимизда шу йилнинг биринчи ярмида бракдан кўрилган зарар ўтган йилнинг шу давридагигача кўрилган зарардан ошиб кетди. Бизда ўз нормасини бажармаётган ишчилар ҳали жуда кўп!

Мен ўз корхонам бўйича мисоллар келтирдим. Лекин мен бошқа заводларга ҳам тез-тез бориб тураман. У ерларда ҳам шундай фактларга дуч келаман. Планларни муттасил бажармай келаётган заводлар бор, масалан, «Вперед», Свердлов номли ва бошқа заводлар шулар жумласидандир. Корхонанинг коллективлари нима учун бунга тоқат қилиб турибдилар? Ёки «Электросила» заводини олиб кўрайлик. Шундай яхши завод баъзи маҳсулотларининг сифати паст бўлганлиги хусусида кўпгина рекламациялар олаётганлигига йўл қўйиш мумкинми, ахир! **Мен аминманки, агар ҳар бир ишчи ўзининг шаънини қадрласа, у ҳеч қачон нуқсонлар ва камчиликларга эътиборсиз қарамайдиган бўлади**, унинг ўзи эса, ҳар доим нуқсонсиз ишлашга ҳаракат қилиши ҳақида гапириб ўтирмасак ҳам бўлади.

Ҳа, мен шундай тушунаман: совет ишчисининг шаъни шундан иборатки, у фақат виждонан, қатъият кўрсатиб ижодий меҳнат қилиш, материаллар ва ускуналарга ўз мулкидек муносабатда бўлиши керак. Совет ишчисининг шаъни шундаки, у станокдош ўртоғининг ўзига қараганда ёмонроқ ишлашига йўл қўймаслиги лозим. Сенинг шаънинг шундан иборатки камчиликларга қарши курашга бутун коллективни отлантиришинг зарур. Сен ишчи ҳамма жойда заводнинг хўжайинисан. Сен—«ишчилар синфи ҳазрат олийларисан!» Шундай экан, баъзан ҳақиқат жуда кўнгилсиз бўлганда ҳам уни юзга айтишдан тортинишнинг нима ҳожати бор?!

Партия ҳамма чинакам яхши, янги, прогрессив нарсалар учун курашда ҳамиша сени қўллаб-қувватлайди! Коммунизм қурилишининг улуғ ва порлоқ йўлида сенинг мағрур ва яхши номинг доимо шарафлансин, совет ишчиси!»

(«ПРАВДА»нинг 5 сентябрь сонидан).

Илм-маърифат йўлида

ТОШКЕНТДА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО СЕМИНАРИ ОЧИЛДИ

Узоқ Африка вакиллари Ўзбекистонга тез-тез келиб турибдилар. Мали Республикаси ҳукуматининг шу йил ёз фаслида Тошкентга келиб кетган раиси Модибо Кейта ана шу сафарларни янги хаёт манбаларига қилинган ҳаж, деб атади. Ҳозирги кунда Ўзбекистон пойтахти африкалик азиз меҳмонларни яна кутиб олмоқда. Гамбия, Гана, Гвинея, Мали, Марокаш, Мозамбик, Сомали, Сьерра-Леоне, Танганьика, Того, Тунис вакиллари, шунингдек Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясидан кузатувчи Лайло Аҳмад (Иордания) хотин-қизлар маорифи масалалари юзасидан ўтказилаётган халқаро семинарда қатнашиш учун бу ерга келдилар.

5 сентябрда Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти залида ана шу халқаро учрашув тантанали вазиятда очилди. Африка делегатлари билан биргаликда семинар меҳмонлари — Ўзбекистон, Қозоғистон, Озарбайжон, Туркманистон, Қирғизистон, Арманистон хотин-қизларининг вакиллари ҳам бу ерга келдилар.

Ўзбекистоннинг донгдор аёлларидан бири, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, Тошкентдаги 26-ўрта мактаб директори Тожихон Абдуллаева Совет хотин-қизлари комитети ва ЮНЕСКО ишлари бўйича СССР комиссияси номидан семинарни очади. У, Африка вакилларини ва қардош республикалардан келган меҳмонларни самимий табриклайди, семинарнинг самарали иш олиб боришини тилайди.

Совет хотин-қизлари комитети раисининг ўринбосари, «ЮНЕСКО» ишлари бўйича СССР Комиссиясининг вакили Лидия Петрова якдиллик билан семинар раиси қилиб сайланади, Гана парламентининг аъзоси, Гана хотин-қизлари миллий кенгаши секретарининг ўринбосари София Доку ва Гвинея вакили — Гвинея демократик партияси ёшлар комитетининг аъзоси Раматулайе Бангура раис ўрибосарлари қилиб сайланади. Мали хотин-қизлар союзи Нионо шаҳри раҳбарлигининг аъзоси Фанта Диалло ва Марокаш прогрессив хотин-қизлар союзининг халқаро алоқалар секретари Закия Логлам биринчи мажлис учун президиум аъзолари қилиб сайланадилар.

Лидия Петрова раис ўрнини эгаллаб, семинарнинг юксак ва олижаноб мақсадлари тўғрисида гапиради. «Семинар бағишланган масала, деб таъкидлайди у, кўпгина давлатлар учун, айниқса Африканинг ривожланиб бораётган мамлакатлари учун ғоят муҳимдир. Семинарда бўладиган фикр олишув ва тажриба алмашишлар, дўстона суҳбатлар ва учрашувлар семинар қатнашчиларининг хотин-қизлар маорифи соҳасидаги ўз фаолиятларини давом эттиришлари учун уларга шубҳасиз янги куч-ғайрат бағишлайди.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Р. Н. Нишонов меҳмонларни Тошкент меҳнаткашлари номидан табриклайди.

Шундан кейин семинар қатнашчилари белгиланган программага мувофиқ, Совет Иттифоқида хотин-қизлар маорифини ташкил этиш тажрибаси тўғрисида доклад тинглайдилар. СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг вакили, тарих фанлари кандидати Р. Т. Аблова шу тўғрида доклад қилади.

Октябрь революцияси арафасидаги давр тўғрисида семинар қатнашчиларига қисқача тарихий маълумот бериб ўтилади. Рўйхат маълумотларига қараганда, Октябрь революциясидан илгари Россия аҳолисининг 76 проценти саводсиз эди. Ўрта Осиёда ва мамлакатнинг шимолий районларида ўқиш ва ёзишни билган кишилар жуда кам эди. 1906 йилда чиққан «Вестник воспитания» журнали Туркистонда саводсизликни тугатиш учун 4.600 йил талаб этилади, деб ёзган эди. Хотин-қизларнинг аҳволи жуда ҳам оғир эди: улар саводсизлик жиҳатидан эркакларга нисбатан жуда орқада қолган эдилар. Миллий чекка ўлкалардаги хотин-қизлар илм-фанни эгаллаш имкониятларидан бутунлай маҳрум эдилар.

Докладчи мамлакатимизда маориф иши давлат нуқтаий назаридан жуда муҳим иш, деб ҳисобланиб, уни ташкил этиш соҳасида қадам-бақадам қилинган ишларни ёритади. Совет ҳукумати 1919 йилдаёқ В. И. Лениннинг ташаббуси билан махсус декрет чиқарди. Бу декрет 8 ёшдан тортиб 50 ёшгача бўлган бутун аҳолига, шу жумладан хотин-қизлар зиммасига ўқиб билим олиш мажбуриятини юклар эди.

Халқ маорифининг ягона давлат системаси, деб таъкидлайди докладчи, таълим барча босқичларининг бир-бири билан изчил боғлаб олиб борилишини таъминлайди, мамлакат халқ хўжалигини ва маданиятини планли суратда ривожлантириш манфаатларини кўзлаб, кадрлардан тўғри фойдаланиш имконини беради. СССР Конституциясига мувофиқ, мамлакатимизда барча гражданлар ирқи, миллати, жинсига, мулкий аҳволига ва диний эътиқодига қарамай, билим олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Совет мактаби ёшларнинг чуқур ва пухта билим олишларини таъминлабгина қолмайди. Совет мактаби ёшларни ғоявий жиҳатдан қуроллантиради, юксак маънавий фазилатларни, яхши эстетик туйғуларни уларнинг онгига сингдиради, уларни интернационализм, халқлар дўстлиги руҳида тарбиялайди. Совет мактабининг демократлиги, халқчиллиги, турмуш билан маҳкам боғланганлиги унинг ўзига хос хусусиятидир.

Совет давлатининг бутун фаолияти тинчлик ва тараққиёт манфаатларини кўзда тутади. Совет давлати ёш авлодни, жамиятнинг ҳар бир аъзосини ўқитиш учун куч ва маблағларини аямайди. Шу йилнинг бир ўзидагина социал-маданий тадбирлар учун давлатимиз 28,7 миллиард сўм маблағ ажратди. Бу эса, давлат бюджетининг учдан бир қисмидан кўпроғини ташкил этади. Бу маблағдан 12,4 миллиард сўм халқ маорифига, кадрлар тайёрлашга, фан ва маданиятга сарф қилинади.

Совет ҳукуматининг бошлиғи ўртоқ Н. С. Хрушчев бундай деган эди: «Биз ҳозир икки тарихий вазифани — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ва янги кишини тарбиялаш вазифасини ҳал қилмоқдамиз. Аслини олганда, бу ягона процессдир. Агар биз совет кишиларини ўқитиш ва тарбиялаш соҳасида орқада қоладиган бўлсак, у ҳолда бутун коммунизм қурилиши ишига муқаррар халақит берилади». Бу сўзлар ҳозирги вақтда совет мактабининг ҳаётида рўй бераётган катта процессларни тушуниш калитини беради, совет мактабини янги, мислсиз баланд чўққиларга кўтаради.

Докладчи Африка мамлакатлари вакилларини 1958 йилда мактаб тўғрисида қабул қилинган Қонун билан батафсил таништиради, совет ўқув юртларининг типлари тўғрисида, таълимнинг айрим босқичларида мактаб ишининг ташкил этилиши тўғрисида, мактабдан ташқари иш кўрувчи муассасалар ҳақида гапиради.

СССРда олий таълимнинг ривожланишига тааллуқли маълумотлар келтирилади. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқидаги 731 олий ўқув юртида 2 миллион 640 минг студент ўқимоқда. Бу эса, Европадаги барча капиталистик мамлакатларни бирга қўшиб ҳисоблаганда улардаги олий ўқув юртларидаги ўқувчилардан икки баравардан зиёд ортиқдир. Студентларнинг 1 миллион 122 мингги хотин-қизлардир. Докладчи бу рақамларни шарҳлаб, Ўрта Осиё республикаларида, Қозоғистон, Озарбайжон, Арманистонда олий таълим барқ уриб ривожланганлиги ҳақида ва революциядан илгариги даврда бу мамлакатларда битта ҳам олий ўқув юрти бўлмаганлиги тўғрисида гапиради. Мамлакатимиздаги олий ўқув юртларида сиртқи ва кечки таълим ғоят кенгайиб кетди.

Докладчи ўз гапларига якун ясаб, яна қуйидаги рақамни келтиради: Совет Иттифоқида таълимнинг ҳамма формаларини бирга қўшиб ҳисоблаганда 56 миллионга яқин киши ўқимоқда. Демак, ҳар тўрт кишининг бири ўқимоқда. Коммунистик жамият қураётган мамлакатнинг ажойиб ҳаёти ана шундай! Эркаклар билан бир қаторда совет хотин-қизлари ҳам билимларни, маданият чўққиларини фақат ўқув юртларида эгаллаш билан чекланиб қолмаётирлар. Улар кутубхоналардан, маданият университетлари, театрлар, музейлардан, маданият саройлари ва ишчи клубларидаги ҳаваскорлик тўгаракларидан, хуллас, совет кишисининг маънавий бойликларини кўпайтириш, уларнинг қобилият ва талантларини ривожлантиришга актив ёрдам бераётган жуда кўп тарбия муассасалари — маданий-оқартув муассасаларидан фойдаланмоқдалар.

Совет Иттифоқида аёлларга бола тарбиясини ўқиш билан, ижтимоий меҳнатда ва ижтимоий фаолиятда актив қатнашиш билан бирга қўшиб олиб боришлари учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш мақсадида ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Партия ва ҳукуматнинг хотин-қизлар ижодий кучларини юксалтириш тўғрисида кун сайин қилаётган ғамхўрлиги катта натижалар бермоқда. Совет Иттифоқи хотин-қизлари ўз билим ва тажрибаларини саноат ва қишлоқ хўжалигида муваффақиятли суратда қўлланмоқдалар. Улар барча инженер-техник ходимларнинг 39 процентини, мамлакат халқ хўжалиги раҳбар ходимлари ва мутахассисларининг ярмини ташкил этадилар. Кўпгина совет хотин-қизлари корхоналар, муассасаларнинг раҳбарлари, министрлар ва уларнинг ўринбосарлари бўлиб ишламоқдалар. Октябрь революциясидан илгари Россияда аёллардан фақат бир кишигина олим эди. Эндиликда эса мамлакатимизда қарийб 129 минг хотин-қиз илмий иш олиб бормоқда. Олий ўқув юртларидаги илмий-педагог ходимларнинг учдан бир қисмини, ўқитувчиларнинг 70 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Хотин-қизлардан 390 киши СССР Олий Советининг депутати қилиб сайланди. Иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советлари ва маҳаллий Советлар депутатларининг 41 проценти хотин-қизлардир.

Африка мамлакатлари хотин-қизларининг халқаро семинари ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

Африка мамлакатлари хотин-қизларининг халқаро семинари. Суратда: мажлислар зали.
В. Лейзерович ва Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҒАРБИЙ БЕРЛИНДАГИ АҲВОЛНИ НОРМАЛЛАШТИРИШ УЧУН

(АҚШ, Буюк Британия ва Франция ҳукуматларига Совет ҳукуматининг нотаси)

МОСКВА, 5 сентябрь. (ТАСС). АҚШ ҳукуматининг 1962 йил 24 ва 27 августдаги ноталари муносабати билан Совет ҳукумати шуни қайд қиладики, Буюк Британия ва Франция ҳукуматлари каби АҚШ ҳукумати ҳам Ғарбий Берлиндаги ҳозирги аҳволнинг хатарли эканлигини сўзда эътироф қилгани ҳолда, кейинги вақтларда бу ерда рўй берган воқеалар учун жавобгарликни ўз зиммасидан соқит қилишга уринади. АҚШ ҳукумати Ғарбий Берлин ва Ғарбий Германиядаги фашист унсурларнинг иғвогарлик ҳаракатларини тўхтатиш учун зарур чоралар кўришдан бўйин товлабгина қолмай, балки тинчлик ҳамда халқаро хавфсизлик учун жиддий оқибатлар туғдириши мумкин бўлган ана шу иғвогарликларни оқлаш йўлига ўтади.

Совет ҳукуматининг АҚШ, Буюк Британия ва Франция ҳукуматларига юборган нотасида иғвогарлик ҳаракатларига тааллуқли жуда кўп мисоллар келтирилган. Ана шу иғвогарлик ҳаракатлари учун АҚШ, Англия ва Франциянинг Ғарбий Берлиндаги оккупациячи маъмурлари жавобгардир. Совет ҳукумати шу нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни зарур деб ҳисоблайдики, ҳаддиларидан ошиб кетган фашист шайкалар Америка оккупациячи маъмурларининг йўл қўйиб бериши натижасида Совет Армиясининг ҳарбий хизматчиларига ва СССР нинг Берлиндаги элчихонаси дипломатик ходимларига очиқдан-очиқ ҳужум қилганлар, бу ҳужумлар натижасида ҳарбий хизматчилардан уч киши ярадор бўлган. Совет ҳарбий хизматчиларининг чидамлилиги ва совуққонлиги туфайлигина бу воқеалар кескинроқ ва хавфлироқ тус олмаган.

Совет ҳукумати шуни қайд қиладики, АҚШ ҳукуматининг шу йил 27 август нотасида совет вакилларининг хавфсизлигига қасд қилишда айбдор бўлган кишиларни жазолаш тўғрисида СССР ҳукумати томонидан қўйилган қонуний талаб тўғрисида лом-мим дейилмайди. АҚШ ҳукумати Ғарбий Берлин иғвогарларини ўз ҳимоясига олади ва Бонн ва Ғарбий Берлин реваншчиларининг башарти, Германия Демократик Республикаси маъмурлари ўз чегараларида кўрган ҳимоя чораларини бекор қилиш тўғрисидаги талабларини қондирмаган тақдирда, янги «мушкулликлар» рўй бериши билан таҳдид қилишдан ҳам қайтмайди. Совет ҳукумати АҚШнинг бу позициясини Германия Федератив Республикаси ва Ғарбий Берлиндаги фашист элементларни янги жиноий ишларга ошкора ва очиқдан-очиқ рағбатлантириш деб қарайди ва бундай иғвогарликлар такрорланган тақдирда совет вакиллари ва ҳарбий хизматчиларининг хавфсизлигини таъминлаш учун зарур деб топилиши мумкин бўлган тадбирлар кўрилади, деб огоҳлантиради.

Ғарбий Берлинда кейинги вақтларда бўлиб ўтган воқеалар бу шаҳардаги оккупация режими реваншчилар ва милитаристлар учун, СССР га ва бошқа тинчликсевар давлатларга қарши ҳар қандай қўпорувчилик ишларининг ташкилотчилари учун ниқоб бўлиб қолганлигини тасдиқлайди.

Ғарбий Берлин ва Германия Федератив республикасидаги воқеалар, деб таъкидланади яна нотада, аслида, гитлерчилар Германияси агрессияга тайёрланган даврда қандай йўлдан борган бўлса, шундай йўлдан бораётир. Агар бу нарса ҳозирги кунда қасос олишга ташна бўлган Ғарбий Германия милитаристларигагина боғлиқ бўлганида инсоният янги қонли уруш гирдобига ташланган бўлур эди.

Аммо ҳозирги вақтда Ғарбий Германия милитаристлари ва уларнинг шерикларининг ҳар қандай агрессив ниятларини барбод эта оладиган кучлар мавжуддир. Бу кучлар ҳарбий авантюралар учун ёнилғи материали тўпланишига ва шу мақсадда Ғарбий Берлиндан фойдаланилишига йўл қўймайдилар.

Совет ҳукуматининг нотасида таъкидлаб ўтиладики, ҳозирги вақтда АҚШ, Буюк Британия ва Франция ҳукуматлари таклиф этаётганидек «можароларни муҳокама қилиш» эмас, балки вазиятни тубдан соғломлантириш — Германия сулҳ шартномасини тузиш ва шу асосда Ғарбий Берлиндаги аҳволни нормаллаштириш зарур. Совет ҳукумати Германия масаласини тинч ҳал этиш асосида Ғарбий Берлиндаги аҳволни нормаллаштириш тўғрисида АҚШ, Буюк Британия ва Франция ҳукуматлари билан бир битимга келишга ҳамиша тайёрдир.

Ю. А. ГАГАРИН ДАНИЯДА

КОПЕНГАГЕН, 5 сентябрь. (ТАСС). Дания билан СССР ҳамкорлиги жамиятининг таклифига биноан, биринчи космонавт, Совет Иттифоқи Қаҳрамони подполковник Ю. А. Гагарин рафиқаси билан бугун махсус самолётда бу ерга келди.

Дания ва Совет Иттифоқи давлат байроқлари билан безатилган Каструп аэродромида жамият аъзолари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, социалистик мамлакатлар элчихоналарининг ходимлари, шу жумладан СССРнинг Даниядаги элчиси К. Д. Левичкин кутиб олдилар.

МАШИНА ТЕРИМИНИ ҚАНДАЙ УЮШТИРИШ КЕРАК?

„Малик" совхозида семинар

Машина теримини яхши ўтказиш учун нималар қилиш керак? Ҳозир ана шу савол механизаторларнинг, мутахассислар ва хўжалик раҳбарларининг фикрини банд этган. Бу саволга пахтани механизация воситалари билан йиғиб-териб олишни яхши уюштирган кишилар қониқарли жавоб бериши мумкин. Шуни назарда тутиб «Малик» совхозида амалий машғулотлар асосида семинар ўтказишга қарор қилинди. Бу хўжалик йиғим-терим техникасидан ишнинг кўзини билиб фойдаланишда бошқаларга ўрнак бўлаётир. Ўтган йили хўжаликда ҳосилнинг 70 проценти машиналарда териб олинди, бу йил эса 80 процент ҳосил машинада терилади.

Территориал ишлаб чиқариш бошқармаларининг агроном ва инженерлари, колхоз ва совхозларнинг мутахассислари, «Узсельхозтехника» район бўлимларининг ходимлари 4 сентябрь куни эрталаб Мирзачўл марказига жойлашган бу илғор совхозга келишди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва тайёрлаш область бошқармаси ташкил этган семинар бошланди. Биринчи сўз совхоз директори С. А. Бочкаревга берилди. У бу хўжаликка бир неча йилдан бери раҳбарлик қилади. Ўртоқ Бочкарев совхоз механизаторлари, агрономлари ҳамда ишчилари билан биргаликда пахтачиликка комплекс механизацияни кенг жорий қилиб келмоқда. «Малик» совхози эришган даража ҳар бир хўжаликнинг ҳам қўлидан келади. Лекин ҳамма иллат шундаки, айрим колхозларнинг раислари ва совхозларнинг директорлари машиналар ҳосилдорликни камайтириб юборади, деган баҳоналарни важ қилиб механизацияни жуда суст жорий қилмоқдалар.

Ҳосилдорликнинг камайиб кетиши тўғрисидаги даъво асоссиздир. «Малик» совхози сўнгги уч йил ичида ҳосилдорликни 20 процентга оширди.

Ўртоқ Бочкарев яна мисоллар келтиради: ўтган йили бир центнер пахтанинг таннархи 14 сўм 30 тийинга тушган. Бу планда белгиланган суммадан қарийб икки сўм камдир.

Бу йилги мавсумда совхоз далаларида 60 та машина ишлайди. Шулардан 10 таси қатор оралари бир метрли пайкалларга мослаштирилган. Қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари дефолиацияни бошлаб юбордилар. Яна 10—12 кундан кейин дастлабки пахта териш машиналари далаларга чиқади.

Пахта териш машиналари қандай ишлайди? Бу саволга энг яхши жавобни Жавод Кўчиев берди. Ўтган йили у «ХВС-1.2» машинасида 252 тонна пахта терган эди. Айрим кунлари хирмонга 12—14 тоннадан «оқ олтин» тўкиб нормани беш-олти баравар қилиб бажарган эди.

Совхоз директори А. С. Бочкарев ҳам, донгдор бригада бошлиғи Ж. Кўчиев ва совхознинг бошқа ходимлари машина теримини ўтказиш тўғрисида батафсил гапириб бердилар.

Иқтисод фанлари кандидати В. И. Платонов бир неча йилдан бери «Малик» совхозининг машина терими тажрибасини ўрганаётир. У семинар қатнашчиларига механик-ҳайдовчилар меҳнатига ҳақ тўлаш тўғрисида сўзлаб берди.

САИМЭ илмий ходими М. В. Куликова семинар қатнашчиларига дефолиацияни ўтказиш муддатлари тўғрисида гапириб берди.

Семинар қатнашчиларига «ХВС-1,2» ва «СХМ-48М» пахта териш машиналарини созлаш ва бошқариш амалда кўрсатилди.

Бу семинардан қишлоқ хўжалигининг мутахассислари, хўжаликларнинг раҳбарлари жуда кўп нарсаларни билиб олдилар. Улар илғор совхозлар, колхозлар ва бригадаларда ана шундай семинарларни тез-тез ташкил этиб туриш керак, деган истакни билдирдилар.

Семинар ишида область партия комитетининг секретари ўртоқ Қ. Аҳмедов қатнашди.

Хўжалик ҳисобига ўтинг!

(ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ИЛМИЙ ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИДАН)

Қишлоқ хўжалиги бўйича Тошкент область комитети Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-техника жамияти билан биргаликда ишлаб чиқариш-илмий иқтисодий кенгашини ўтказди. Область партия комитетининг мажлислар залида ўтказилган бу кенгаш область колхоз ва совхозларида хўжалик ҳисобини жорий қилиш ҳамда хўжаликни юритиш иқтисодий анализининг жамоат бюросини тузиш масаласига бағишланди. Кенгаш ишида колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, илғор бригада бошлиқлари, территориал-ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимлари, экономистлар, бухгалтерлар, илмий-текшириш муассасаларининг ходимлари ва бошқалар иштирок этдилар.

Область партия комитетининг биринчи секретари, қишлоқ хўжалиги бўйича область комитетининг раиси ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** қисқача кириш нутқи билан кенгашни очди. Шундан сўнг Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг старший илмий ходими, иқтисод фанлари кандидати ўртоқ **А. И. Иброҳимов** хўжалик ҳисобини жорий қилиш ҳамда колхоз ва совхозларда хўжаликни юритиш иқтисодий анализи жамоат бюросининг роли тўғрисида доклад қилди.

КПСС Программасида алоҳида таъкидлаб ўтилганидек, дейди ўртоқ Иброҳимов, «хўжалик ҳисобини бутун чоралар билан кучайтириш, қаттиқ тежаб-тергаб сарфлашга эришиш, нобудгарчиликни камайтириш, таннархни пасайтириш ва ишлаб чиқаришнинг рентабеллигини оширишга эришиш лозим».

Областимизнинг колхоз ва совхозларидаги мавжуд 3609 трактор-далачилик бригадасидан 1404 таси хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтказилди. Совхозларнинг ҳамма бўлим ва бригадалари ҳозирги вақтда ана шу метод бўйича иш олиб бораётир. Колхозларда эса барча бригадаларнинг атиги бешдан бир қисмигина хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтди.

Хўжалик ҳисобини жорий қилишнинг дастлабки якунлари шуни аниқ кўрсатдики, бу метод самарали натижалар берди, ишчилар ва колхозчиларнинг бригададаги ишнинг аҳволи юзасидан жавобгарлик ҳиссини оширди. Шунингдек, меҳнат кўтаринкилигини ҳамда кўпроқ арзон маҳсулот ишлаб чиқаришга бўлган интилишни кучайтирди. Мисол тариқасида шуни айтиш керакки, бу йил кўклам вақтида об-ҳавонинг ноқулай келганлигига қарамай, область совхозларидаги хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган трактор-далачилик бригадалари шу йилнинг биринчи ярмида 70 минг сўмга яқин маблағни иқтисод қилдилар.

Сўнгра нотиқ 1, 2, 3-«Боёвут», «ЎзССР беш йиллиги», «Малик» совхозларида, Янгиер районидаги «Коммунизм», Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозлари ва бошқа хўжаликларда хўжалик ҳисобини жорий қилишнинг тажрибалари ҳақида гапиради. Масалан, Янгиер районидаги «Коммунизм» колхозида хўжалик ҳисобининг жорий қилинганлиги туфайли қолоқ бригадалар ўрта ва илғор бригадалар даражасига етказиб олинди.

Бироқ, кўпгина хўжаликларда хўжалик ҳисоби масаласига юзаки ва масъулиятсизлик билан қарамоқдалар, дейди ўртоқ Иброҳимов. Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозни олиб кўрайлик. Бу хўжаликдаги ҳамма бригадалар хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтказилган. Аммо колхоз раҳбарлари материал ва меҳнат сарф-харажатларини қатъий ҳисоб-китоб қилиб боришни таъмин этмадилар. Бригадаларда қайси ишларга қанча маблағ сарфланганлиги маълум эмас. Шу сабабли ҳам бригадалардаги ишнинг аҳволи — қанча маблағ иқтисод этилгани ёки қанча миқдорда ортиқча харажатлар қилинганлигини билиш қийин. Бунинг оқибатида колхоз аъзолари хўжалик ҳисобига мутлақо қизиқмай қўйганлар. Демак, хўжаликни бошқаришнинг социалистик принципи бу хўжаликда бузилган.

Сарф қилинадиган меҳнат ва маблағларни тежаб ишлатиш учун олиб бориладиган курашнинг самарали бўлмоғи учун қишлоқ хўжалик ишларининг ҳарбир давридан сўнг қилинган сарф-харажатларни анализ қилиб туриш зарур. Шу муносабат билан, дейди ўртоқ Иброҳимов, 1-«Боёвут», «Фарҳод», «Оққўрғон» совхозларида ва бошқа айрим хўжаликларда ташкил қилинган иқтисодий анализ жамоат бюроси катта роль ўйнайди. Бу бюро қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва уларни тўғри жойлаштириш, агротехника тадбирларининг белгиланган муддатларда бажарилиши, дала ишларининг сифати ҳамда техникадан фойдаланиш юзасидан қатъий контролни амалга оширади. Иқтисодий анализ бюроси хўжалик экономикасини системали равишда анализ қилиб туриш билан биргаликда, фойда келтирмайдиган сарф-харажатларни иложи борича камайтириш учун кураш олиб боради. Бу хилдаги бюролар ҳамма жойда — колхозлар ва совхозларда, шунингдек территориал-ишлаб чиқариш бошқармалари ҳузурида тузилмоғи зарур.

Докладчи ўз сўзининг охирида республика олимлари томонидан қишлоқ хўжалигига кўрсатилаётган ёрдамни янада кучайтириш зарурлиги ҳақида гапиради. Олимлар фаннинг ишлаб чиқариш билан ҳамкорлигини бундан буён ҳам мустаҳкамлашлари, хўжаликларга ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишда яқиндан ёрдам беришлари, хўжалик ҳисобини жорий қилишда кўмаклашишлари, қишлоқ хўжалигини олға силжитишга хизмат қиладиган янги-янги проблемаларни олдинга суришлари лозим.

1-«Боёвут» совхозининг директори ўртоқ **К. Рашидов** ўзи бошқараётган совхозда хўжалик ҳисоби қандай жорий қилинганлиги ва унинг самаралари ҳақида сўзлади. Совхоздаги 46 трактор-далачилик бригадаси, шунингдек барча ферма ва цехлар хўжалик ҳисоби асосида иш олиб бормоқда. Бу ерда сарф қилинган меҳнат ва маблағлар, ишчиларнинг иш ҳақи ва рағбатлантирувчи тадбирларнинг ҳаммаси ҳисобга олиб борилади. Планнинг бажарилиши, маблағлар, ёнилғи, ремонт материалларини иқтисод қилиш, техникани яхши сақлаш туфайли ҳар бир бригада қандай натижаларга эга бўлиши доим назарда тутилади. Ишнинг ҳар бир даври тугаши билан ва квартал бўйича якун ясалади. Бунда кимнинг қандай ишлаганлиги ишчиларнинг ўзига ҳам, хўжалик раҳбарларига ҳам очиқ-ойдин кўриниб туради.

Қўл меҳнати сарфлашни камайтириш, асосий ишларни механизациялаш, фойда келтирмайдиган харажатларни тугатиш туфайли совхоз ўтган йили 328,5 минг сўм соф фойда олди. Ҳар бир ишчи ҳисобига 160 центнердан пахта етиштирилди. Ҳар гектар ерга эса планда кўрсатилган 102 киши-куни ўрнига 36 киши-куни сарфланди.

Маъмурий-идора аппаратини қисқартириш ҳам яхши натижа берди. Идора ишларида банд бўлган 83 киши ҳозир бевосита ишлаб чиқаришда қатнашмоқда.

Кенгаш қатнашчилари Чиноз районидаги «XXI партсъезд» колхозининг раиси ўртоқ **М. Пўлатов**нинг нутқини зўр эътибор билан тингладилар.

— Хўжаликни юксалтиришда хўжалик ҳисобининг қанчалик катта роль ўйнашига биз ўз тажрибамизда қаноат ҳосил қилдик,— дейди у.— Бригадалар хўжаликни бошқаришнинг янги методига ўтиб олгач, ишимиз жуда юришиб кетди. Одамлар зўр иштиёқ билан, унумли меҳнат қилабошладилар. Энди колхознинг ҳар бир тийини жамоатчилик контроллиги остига олинган. Биз маблағларни қаерга ва қандай сарфлашни яхши биламиз.

— Хўжалик ҳисоби асосида ишлашга ўтиш билан ишимиз кескин ўзгарди.— дейди 2-«Боёвут» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи **Н. Бекиров**. — Натижада меҳнат унумдорлиги ошиб, маҳсулот таннархи кўп даражада пасайди. Ишчиларнинг оладиган иш ҳақи кўпайди. Илгарилари бизнинг бригадамиз ерларидан жуда кам — гектаридан атиги 10 центнердан ҳосил олинар эди. Ўтган йили эса ҳар гектар ердан олган ҳосилимиз 30 центнерданга тўғри келди. Хўжалик ҳисоби нимага қодир эканлигини шунинг ўзидан кўриш мумкин.

Янгиер совхоз-колхоз ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **С. Бухоров** бошқарма хўжаликларида хўжалик ҳисобини жорий қилиш тажрибалари тўғрисида сўзлади. «Оққўрғон» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Т. Алижонов** эса ўз бригадасида қўлга киритилаётган катта ютуқлар ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Кенгашда шунингдек, Тошкент Олий партия мактабининг кафедра мудири, иқтисод фанлари доктори **Н. Г. Сапильников**, халқ хўжалиги институтининг ректори, профессор **М. М. Қориев**, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институтининг илмий ходими **А. Бекнозов** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзлаб, хўжалик ҳисобини жорий қилиш масаласига оид бир қанча муҳим таклифлар киритдилар. Олимлар область колхоз ва совхозларига бу соҳада яқиндан ёрдам бериб туришга аҳд қилдилар ва тегишли хўжаликларни ўз оталиқларига олдилар.

Кенгаш ишида область партия комитетининг секретари ўртоқ **С. М. Веселов** қатнашди.

Кенгаш қатнашчилари совхозлар, колхозлар, бригада ва фермаларда хўжалик ҳисобини кенг жорий қилиш ҳамда иқтисодий анализ жамоат бюросини ташкил этиш тавсия этилган қарор қабул қилдилар.

Шонли йилликка бағишланган конференция

Спёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг Тошкент шаҳар бўлими Совет Армияси округ офицерлар уйи билан биргаликда 1812 йилги Ватан урушининг 150 йиллигига бағишлаб конференция ўтказди. Ватанимиз тарихида шонли саҳифа бўлиб қолган ана шу тарихий йилликка бағишланган йиғинга Тошкент шаҳар жамоатчилиги ва ҳарбий хизматчилардан кўп киши тўпланди.

«Россия халқ оммаси 1812 йилги Ватан урушида», «Бородино жанги ва унинг Наполеон армиясини тор-мор келтиришдаги роли», «Фельдмаршал М. И. Кутузов — буюк саркарда ва Россия ватанпарвари», «1812 йилги Ватан уруши рус бадиий адабиёти асарларида» ва «1812 йилги Ватан уруши рус тасвирий санъатида» деган темалардаги докладларни конференция қатнашчилари зўр эътибор билан тинглашди. Доклад авторлари — Ф. А. Владимирский, И. В. Капров, В. Д. Куракин, филология фанлари кандидати В. И. Маков, тарих фанлари кандидати доцент Г. Н. Чабров ўртоқлар ўз темалари бўйича жуда кўп қизиқарли тарихий фактларни конференция қатнашчиларига айтиб бердилар.

Ҳ. НАЖМИДДИНОВ.

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

ТЕЛЕВИЗОР

7 СЕНТЯБРДА

Рус тилида: 18.30 — **Бородино жангининг 150 йиллиги**, 19.05 — **Телевизион янгиликлар**, 19.20 — **1812 йилги Ватан уруши рассомлар ижодида**, 19.40 — **Концерт** (Туркистон ҳарбий округи штабининг духовой оркестри ижросида).

Ўзбек тилида: 20.10 — **Телевизион янгиликлар**, 20.25 — **«Оқ олтин»нинг биринчи тонналари** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 20.45 — **Бизнинг кўча** номли бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 7/IX да **Оққуш кўли**, 8/IX да **Майсаранинг иши**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Салоники ватанпарварлари—«ВАТАН» (кеч соат 6, 8 ва 9-45 минутда).

Етти шамолда—«ВАТАН» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да), НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Оқимдаги тўрт киши — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Қўлга тушмас Ян—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Мистер Икс—«ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ўғирланган бомба —«СПУТНИК» (жуфт соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Сеанслар кеч соат 8-40 ва 10-20 минутда бошланади).

Етти шамолда — «ВАТАН», «ФЕСТИВАЛЬ».

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142 Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 01127. Нашр. Г. 1674.